

Edini slovenski dnevnik
 v Zedinjenih državah.
 Velja za vse leto... \$3.00
 Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
 in the United States.
 Issued every day except
 Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 131. — ŠTEV. 131.

NEW YORK, FRIDAY, JUNE 4, 1915. — PETEK, 4. JUNIJA, 1915.

VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

AVSTRIJSKE ČETE BREZUSPEŠNE PRI NASKOKIH NA VIŠINE ČRNEGA VRHA NA DESNEM BREGU SOČE.

ITALIJANSKA ARMADA JE BAJE PREKORAČILA REKO SOČO KLJUB VSEM TERENSKIM TEŽKOČAM TER SE NAHAJA SEDAJ V POSESTI VAŽNIH VIŠIN. — ITALIJANI OBSTRELUJEJO TRŽIČ, V KATEREM MESTU JE IZBRUHNIL POŽAR. — POTOPLJENI AVSTRIJSKI PARNIKI. ITALIJANSKI KRALJ KOT POSREDOVALEC.

Videm, Italija, 3. junija. — Avstrijske čete so opetovano skušale preprodati Italijane, ki so se bili polastili vrhuncev gore Črna vrha (Monte Nero). Glasom zadnjih poročil, ki so došla s fronte, se nahajajo Italijani še vedno v posesti teh višin.

Prehod italijanskih čet preko reke Soče se je izvršil kljub velikanskim težkočam. Vsled narasle vode je bilo nemogoče prebrskati vodo ter je šla kavalarija prva preko Soče. Pod varstvom artilerije se je nato zgradilo pontonske mostove za infanterijo. Ko so bile čete enkrat na drugi strani, so nastale druge težkoče. Vsled dežja so bila gorska pota izpremenjena v potoke in one mostove, katere so Avstriji še pustili, je odnesla voda. V dolini ni bilo nobenega prostora za kampiranje in cela okolica je bila zavita v gosto meglo, ki je onemogočala vsak izgle.

Prodiranje je bilo počasno, a italijanske čete so vendar šle naprej v goro ter imele s seboj težko artilerijo, municijo in provijant. Zasedle so Dreznac, Ceseo, Kobariid in par manjših vasi ob vzhodni Črni vrhi ter se končno polastile višin.

Črni vrh obvladuje celo furlansko dolino. Posest teh višin omogoča Italijanom ogrožanje Tolmina za hrbitov. To mesto, z baterijami na Santa Maria in Santa Lucia, tvori največjo in najstrašnejšo oviro proti italijanskemu prodiranju čez reko Sočo na tej točki.

Črni vrh obvladuje tudi doline, ki vodijo severozahodno proti Predilu, ki je močno utrjen ter varuje cesto v Trbiž.

Italijanski kralj kot posredovalec.

Pariz, Francija, 3. junija. — Kralj Viktor Emanuel je ponudil svoje posredovanje pri poravnavi teritorialnih vprašanj, ki so nastala med Rusijo in Rumunsko.

Avstriji so se umaknili v Fiemme dolini.

Verona, Italija, 3. junija. — Avstrijske čete se umikajo iz njihove pozicije v Fiemme dolini, ki tvori del doline reke Avisio v Trentinu. Pri umikanju so razdejale zdravilišče San Martino di Castrova. V tem kraju je bilo osem velikih hotelov.

Prebivalci v mestih Ala, Avio in Borghetto so bili nad vse veselji (?) prihoda italijanskih čet. Ljudstvo je bilo baže že napol izravnano ter je dal poveljnici italijanski general razdeliti med prebivalstvo živeč.

Požar v Tržiču.

Rim, Italija, 3. junija. — V neki današnji oficijelni objavi se glasi:

— Naše ladje so danes pri povratku poročale, da je po obstreljevanju Tržiča od strani italijanskih rusilev dne 31. maja izbruhnil v mestu požar, katerega se je razločno videlo iz Porto Buso.

Italijanski rusilci potopili avstrijske ladje.

Ženeva, Švica, 3. junija. — V poročilih, ki so došla danes se kaže, se glasi, da sta dva italijanska torpedna čolna rusila, ki sta prišla včeraj jutraj v tržaški zaliv, potopila dva avstrijska trgovska parnika ter poškodovala eno avstrijsko pomožno križarko.

V Milanu je nastopil zopet mir.

Milan, Italija, 3. junija. — V Milanu so zopet zavladale redne razmere ter so prenehale demon-

Z zapadnih bojišč. Boji v Flandriji.

Tri milje pred Yprom se je pričela razvijati nova bitka. Novi boji pri Arras.

FRANCOSKO POROČILO.

Francoski avijatikci so obstreljevali glavni stan nemškega prestolonaslednika.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Vrhovno armadno vodstvo je objavilo danes sledeče poročilo: "V vasi Hooge, tri kilometre od Ypres, katero so Angleži močno utrdili, se je pričela razvijati bitka, ki je sedaj ugodna za nas. Včeraj smo bili prisiljeni razdejati stolp St. Martin v Ypres, ker so ga nasprotniki uporabljali kot opazovalno točko za svojo artilerijo.

Severno od Arras so se vršili živahni boji. Na fronti Souchez-Neuville so pričeli Francozi s številnimi naskoki, vsled katerih je prišlo na nekaterih mestih do ročnih spopadov.

Francozi so imeli povsod velike izgube, ne da bi dosegli kaj uspehov. V gozdu Le Pretre se boji še niso končali."

Pariz, Francija, 3. junija. — Francosko vojno ministrstvo je izdalo danes popoldne sledeče poročilo:

"Severno od Arras se je nadaljevalo z boji tudi ponoči. Tudi točno od Notre Dame de Lorette so se vršili živahni infanterijski boji, ne da bi se završile kakšne izpremembe v posesti. Od 31. maja naprej smo v sekciji, zvani 'Labyrinth', ujeli krog 800 nemških vojakov, med njimi 9 častnikov."

V večernem poročilu se glasi, da ni poročati ničesar novega, izjemši to, da so Francozi južno iztočno od Neuville-St. Vaast nekoliko napredovali.

V drugih sekcijah, kot naprimer pri Lorette, so se vršili le artilerijski boji.

Devetindvajset francoskih aeroplanov je obstreljevalo danes jutraj glavni stan nemškega prestolonaslednika. Letalci so vrgli 78 bomb ter spustili na tla na tisoče pšice. Aeroplani so bili izpostavljeni ostremu ognju, a so se vsi nepoškodovani vrnili.

Pomoč za severno Francijo.

Pariz, Francija, 3. junija. — Vsled pomožnega sistema, katerega se je najprvo uporabilo v Belgiji in sedaj tudi v severni Franciji, je prenehalo izseljevanje prebivalstva v južno Francijo preko Švice.

Vožnja nemškega Zeppelina.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Wolfvov brzojavni urad pravi v nekem svojem današnjem poročilu, da je prišel nek nemški Zeppelin pri svojem napadu na London prav do Finchley. Povzročena škoda je bila baže večja kot se je sprva objavilo.

Finchley leži severozahodno od Londona, nekako sedem milj od Charing Cross železniške postaje v Londonu.

Za varstvo bolnic in muzejev.

London, Anglija, 3. junija. — Danes se je objavilo, da sta sklenili Anglija in Nemčija dogovor, glasom katerega se bo obvarovalo poslopja gotove vrste, kot bolnice, cerkve, muzeje, pred zračnimi napadi. Na dotičnih poslopih se bodo nahajala posebna znamenja.

Parnik "Cushing" ni imel zastave.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — V zadnjem poročilu na ameriškega poslanika v Berlinu priznava zunanji urad, da je bil ameriški parnik "Cushing" najbrž napaden od nemških zrakoplovcev. V nemški izjavi se glasi, da ni imel parnik nikake zastave.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Woodrow Wilson in Eliseo Arredondo.

Carranzov agent pravi da bi Združene države že lahko pripoznale Carranza za glavnega šefa.

VOJAŠKA SITUACIJA.

Poročila o revščini so baže zelo pretirana. — Živil je še dovolj in tudi letina bo dobra.

Washington, D. C., 3. junija. — Tukajšnji Carranzov agent Eliseo Arredondo, je rekel glede note ki jo je poslal predsednik Wilson Carranza in drugim vojskovodjem, sledeče:

Te note pravzaprav ni bilo potreba, ker je Carranza že pred tremi dnevi dovolil prost uvoz živil v Mehiko in je storil vse potrebno, da se bodo razmere zboljšale. Carranza kontrolira sedaj sedem osmink mehiškega ozemlja in v tem ozemlju prebiva devet deset tisoč mehiškega prebivalstva. Nadalje kontrolira ob pacifični obali razen Guaymas vsa mehiška pristanišča. Pod Carranzovim poveljstvom je nad 100.000 mož, do čim jih imata Villa in Zapata komaj 30.000. Predno bo preteklo teden dni, bo že glavno mesto Mehike v Carranzovih rokah. Prav dobro sem informiran, da bo tam v kratkem ustanovil civilno vlado in razpisal volitve za konstitucionalno vlado.

Vilov agent Carrothes dosedaj še ni sporočil, če je njegov gospodar že dobil noto. Iz zanesljivega vira je znano, da se bo Villa z manifestom popolnoma strinjal.

Washington, D. C., 3. junija. — Iz Chihuahue poročajo, da je Villova posadka zavzela mesto Sillao. V splošnem vlada v Mehiki mir. Zapata še ni odgovoril na predsednikov manifest.

El Paso, Tex., 3. junija. — Miguel Diaz Lombardo, zunanji minister Villove vlade, je rekel, da vladajo v onem ozemlju, katerega kontrolira Villa, popolnoma normalne razmere. Prebivalstvo ima živeča v izobilju. Do prihodnje zetje, ki bo, kakor vse kaže, izvanredno dobra, so ljudje z vsem potrebnim preskrbljeni.

Washington, D. C., 3. junija. — Carranzov agent Eliseo Arredondo je rekel nekemu tukajšnjemu diplomatu, da bi Wilson lahko že pred časom pripozna Carranza kot vrhovnega šefa v Mehiki in da se mu čudno zdi, zakaj tega ne storiti. Carranza je izmed vseh mehiških voditeljev še največ dosegel.

Situacija na Galipolisu.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Boji na polotoku Galipolisu so nekoliko poenostili. Zavezniki so imeli zadnji čas velike izgube, sedaj pa skoraj gotovo čakajo novih ojačenj. Razen malih artilerijskih spopadov vlada ob celi fronti mir. Zavezniki brodovje je že pred več dnevi prenehalo z obstreljevanjem turskih utrd.

Vojni stroški Francije.

Pariz, Francija, 3. junija. — Francoski zbornici je predložil danes finančni minister Ribot predlog, v kateri se zahteva — 5.600.000 frankov za tretje četletje tekočega leta.

Težka kazen za trgovca z deklamami.

Joseph Laurio je bil obsojen na ne manj kot štiri in ne več kot dvajset let ječe v Sing Singu, ker je bil spoznan krivim trgovino s človeškim blagom. Sodnik Mulqueen je pri proglasitvi razsodbe rekel, da je električni stolec za take falote predober. Laurio je bil spoznan krivim, da je prodal neko 20letno Zofijo Wunder detektivu Enright, katerega je smatral za bogatega Brazilca, za celih \$50.

POZORI

Dobili smo še par sto "PRA-TIK". Kdor jo želi dobiti, naj pošlje 12 centov.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 Cortlandt St., New York City.

Nemčija in Amerika.

Nemški poslanik Bernstorff bo odposlal posebnega zastopnika v Berlin. — Razvoj zadeve.

Washington, D. C., 3. junija. — Neki zelo dobro znan Nemec bo odšel kot osebni pooblaščenec poslanika Bernstorffa v Berlin, da izpolni poročilo slednjega ter informira nemško vlado glede razpoložnosti, ki vlada v Združenih državah. V nemškem poslanstvu so bili danes vsi polni upanja, da se bo srečno rešilo težkoče, nastale vsled vojne s podmorškimi čolni ter slučaja "Lusitanijs". Tega razpoložena sicer ni opaziti v državnem departmantu, vendar pa so izglezi za mirno poravnavo izza pogovora med predsednikom in poslanikom veliko boljši.

Predsednik Wilson je bil danes sam v svoji knjižnici ter sestavljal osnutek nove poslanice na nemško vlado. Ta osnutek bo jutri predložil kabinetu ter se bo poslanico v soboto ali nedeljo odposlalo naprej. V novi poslanici se predsednik ne bo spuščal v posameznosti, temveč vnovič postavil vprašanja glede principa, da je življenje nevtralnih nedotakljivo ter da mora nemška vlada to priznati.

Poslanik Bernstorff je že pred nekaj časa brezformalno predlagal, naj se loči prevoz potnikov od prevoza municije, nakar bi se Nemčija obvezala, da ne bo napadala nevtralnih parnikov. — Ta predlog pridobiva v vladnih krogih vedno več pristavev, dasiravno se ga je sprva smatralo nesprejemljivim. Ta predlog se smatra za najboljši izhod, za nekak modus vivendi, brez formalnega dogovora obeh vlad.

Lloyd George in delavci.

London, Anglija, 3. junija. — Lloyd George je imel v Manchesteru govor, tekom katerega je izjavil, da je dobava zadostne municije glavni pogoj za zmago. — Pozval je delavce, naj store vse, kar je v njih moči, da se opremito armado z vsem potrebnim. Gre se namreč za zmago nad brutalno vojaško silo, ki si hoče zaslužiti svet ter je posebej bleda v pruskem militarizmu. Tekom govora je tudi omenil obvezne vojaške službe. Rekel je, da se jo bo eventualno uvedlo, ker se je taka armada že večkrat izkazala kot nasilnejši branik demokracije.

Denarne pošiljke v Avstrijo bomo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemoteno preko HOLANDIJE IN SKANDINAVIJE. Dogoditi se zna, da avstrijska pošta ne bode delovala ob italijanski meji, to je za Gorisko in mali del Primorja, a za notranje dežele kakor Kranjsko, Spodnjo Štajersko itd., pa bode promet ostal neoviran. Ako se pa pripeti, da v kakem kraju denar ne bode izplačan, ga pošiljatelj dobi povrnjenega.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancom, ki ga od tam pošljejo vojakom, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K 5 ..... 90 120 ..... 19.80

10 ..... 1.75 130 ..... 21.45

15 ..... 2.60 140 ..... 23.10

20 ..... 3.40 150 ..... 24.75

25 ..... 4.25 160 ..... 26.40

30 ..... 5.05 170 ..... 28.05

35 ..... 5.90 180 ..... 29.70

40 ..... 6.70 190 ..... 31.35

45 ..... 7.55 200 ..... 33.00

50 ..... 8.25 250 ..... 41.25

55 ..... 9.10 300 ..... 49.50

60 ..... 9.90 350 ..... 57.75

65 ..... 10.75 400 ..... 66.00

70 ..... 11.55 450 ..... 74.25

75 ..... 12.40 500 ..... 82.50

80 ..... 13.20 600 ..... 99.00

85 ..... 14.05 700 ..... 115.50

90 ..... 14.85 800 ..... 132.00

100 ..... 16.50 900 ..... 148.50

110 ..... 18.15 1000 ..... 165.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ZAVEZNIKA STA ZAVZELA PRZEMYSL. RUSKA ARMADA SE UMIKA IZ GALICIJE.

PRZEMYSL JE KAPITULIRAL VČERAJ ZJUTRAJ OB POLŠTIRIH. — KER SO BILI UNIČENI VSI SEVERNI FORTI, SE MESTO NI MOGLA VEČ VZDRŽATI. — RUSI SO ZAŽGALI VELIKO PETROLEJSKIH VRELCEV. — IZJAVA RUSKEGA GENERALNEGA ŠTABA. — POLOŽAJ V KURLANDIJI. — BOJI V KAVKAZU. — ANGLEŠKI PODMORSKI ČOLN V MARMARSKEM MORJU. — POTOPLJENA TRANSPORTNA LADIJA.

Zavzetje Przemysla.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Przemysl je zopet v rokah Nemcev in Avstrijcev. Armada generala Linsingena prodira proti Zydaczowu. O dogodkih na vzhodnem bojišču je izdalo vrhovno armadno vodstvo sledeče poročilo:

Naše čete so zavzele včeraj z naskokom vse ruske utrdbe severno od Przemysla. Trdnjava je danes zjutraj kapitulirala. — Vojni plen je ogromen.

Vzhodno od Jaroslava smo odbili vse sovražniške napade. V bojih pri Striju smo zaplenili 14 topov in 35 strojnih pušk. Vjeli smo 30 častnikov in 12.175 mož.

22. marca so bili Rusi zavzeli Przemysl po šestmesečnem obleganju. Nemi in Avstriji so takoj nato koncentrirali svojo armado v zapadnem delu Galicije in začeli od severa in od juga prodirati proti trdnjavi.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 3. junija. — Nemške in avstrijske čete so danes zjutraj ob polštirih vkorakale v zavzeto trdnjavo.

Med Przemyslom in Dnjestrom se ni ničesar posebnega zgodilo. Pri reki Strij je dobil sovražnik nekaj novih ojačenj.

Rusi zapuščajo Lvov.

Berlin, Nemčija, 3. junija. — Dopisnik "Berliner Tageblatta", ki se nahaja na vzhodnem bojišču, poroča:

Rusi so poslali zadnji teden proti Przemyslu velika ojačenja, kakorhitro so pa napadle prve severne utrdbe, so se začeli na celi črti umikati. Vlak za vlakom je odhajal proti Lvovu, kljub temu, da so Nemi obstreljevali železniško progo. Sedaj so začeli Rusi odhajati iz Lvova, ker se približuje armada generala Linsingena mestu. Njihova edina rešitev je, da se umaknejo preko meje. V dolini reke Strij je njihov centrum zelo ogrožen.

Proti Varšavi.

Petrograd, Rusija, 3. junija. — Ruski generalni štab naznanja, da se Nemi na svojem prodiranju poslužujejo dušičnih plinov, ter da so razvili sedaj svoje operacije ob reki Bzuri in Ravi. Dosedaj se še ne more dognati, ali misli sovražnik zavzeti Varšavo, ali pa le hoče preprečiti dohod novih ruskih čet v Galicijo.

Glede situacije v Galiciji naznanja generalni štab, da je pretila nemški armadi pri reki San od severa in juga velika nevarnost. Da bi se rešili iz te zagate, so razpostavili na neki višini večji del artilerije in s tako silo obstreljevali naše pozicije, da smo se morali umakniti. Nemi so to uporabili in zavzeli na severu nekaj ozemlja. Ko je Rusom zmanjkalo granat, so streljali na sovražnika samo še s strojnimi in navadnimi puškami. Slednjic so vprizorili nanj bajonetni napad, ki je bil skozinskoz uspešen.

Med Jaroslavom in reko Vislo, južno od Przemysla je položaj za Ruse zelo ugoden. Kljub temu, da so dobili Avstriji pri reki Strij precejšnja ojačenja, so se morali umakniti.

V Kurlandiji, v okolici Shawli, niso Nemi zadnji čas nič napredovali.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 3. junija. — Danes je bilo izdano tukaj uradno poročilo, ki naznanja, da so Rusi izgubili Przemysl ter da se nahaja v mestu že avstrijska nemška posadka.

Ojačenja so dospela prepozno.

Amsterdam, Nizozemsko, 3. jun. — Dopisnik nekega tukajšnjega dunajskega lista je brzojavil par ur pred padcem Przemysla, da se mesto ne bo moglo več dolgo časa vzdržati, ker so razdejane že tri najvažnejše severne utrdbe. Rusi bi si še lahko pomagali, če bi dobili pravočasno ojačenja. Zaveznika sta z izvanredno naglico osvojila trdnjavo.

Nemi najbrže ne bodo zadovoljni samo s Przemyslom ampak bodo začeli s prodiranjem proti Lvovu. Če se jim to posreči, se bo morala cela ruska armada umakniti, in bo trajalo več mesecev, predno bo stopila zopet v ofenzivo.

Rusi so zažgali petrolejske vrelce

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers:
25 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Če celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
pol leta 1.50
leto za mesto New York 4.00
pol leta za mesto New York 2.00
leto za mesto New York 2.50
pol leta 1.25
četrtletno 0.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Izvenredno vsak dan razen nedelje in
praznikov.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.
Dopis brez podpisa in osebnosti se ne
prišteje.

Dane: Naj se blagoviti pošiljati po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
sim, da se nam tudi prejšnje
izdajice naznani, da hitreje
najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljkami naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
25 Cortlandt St., New York City.

Telephone 4897 Cortlandt.

Vojna na vse strani.

Predsednik Wilson je izdal
včeraj v zavezi Mehike svečano
objavo na ameriški narod. Ta ob-
java vsebuje ostro svarilo na na-
šlov mehiških revolucionarjev.
Ako se ne bodo v kratkem izpre-
menile naravnost neznosne raz-
mere v sosedni republiki, se bo
morala vlada Združenih držav od-
ločiti glede korakov, katere je
treba storiti. "da se reši Mehiko
in njeno prebivalstvo".

S tem grozi administracija
Wilsona prvič z intervencijo, ki
ima baje namen zopet urediti raz-
mere v Mehiki ter spraviti deželo
v normalen položaj. S tem bi se
seveda opustilo taktiko "mirnega
pričakovanja" ter nastopilo bolj
agresivno pot. Šele par mesecev
je tega, ko je predsednik Wilson
izjavil, da ima Mehika pravico iz-
vojevati svoje lastne boje, ne da
bi je pri tem ovirali dobri ali sla-
bi sosedje. Tudi mi v Združenih
državah smo se leta in leta prepi-
rali, predno se je ustvarilo solid-
no podlago za našo narodno enot-
nost. Zakaj bi vsled tega ne dali
Mehiki iste pravice?

Predsednik Wilson gotovo ni
mogel takrat domnevati, da se bo
tak zdravilni proces zavrnil v par
meseceh. On, kot zgodovinar, je
moral vedeti, da je treba za kaj
takega leta in leta. Od kod torej
ta hitra izprememba v naziranjih,
da se proglašajo za edino umestno
to, kar se je smatralo pred par
mesece za popolnoma napačno in
nedopustno?

Ali je mogoče celo res, da hoče
predsednik Wilson odvrniti jav-
no pozornost od spora z Nemčijo
s tem, da pričena majhno mehi-
ško intervencijo in da uporablja
Mehiko takorekoč za strelodav za
neurje, ki preti Nemčiji? Veliko
stvari je, ki govore za to, kajti
poziv ameriškega "Rdečega kri-
ža", ki je baje dal predsedniku
prvi pravi vpogled v mehiško raz-
mere, je bil čisto gotovo naročena
stvar.

Pa kaj že bo kot hoče. Če se
hoče Mehiko žrtvovati Nemčiji ali
ameriškim velekapitalistom, de-
lavstvo v Združenih državah ima
dosti vzroka protestirati proti na-
meravani vojni z Nemčijo. Vojna
ostane vojna in intervencija je le
mildejši izraz za brutalneje be-
sedo, dočim ostane učinek isti. Za-
časno zasedenje Mehike more pri-
nesti prebivalstvu prav tako malo
oprostitev kot more Nemčija o-
prostiti ruski narod. Vsak narod
se mora oprostiti sam in z lastno
močjo napraviti v svoji hiši red.

Wilsonu se lahko vrjame, da ni-
ma osvobodilnih namenov ter da
ne misli na drugače kot na usta-
novljenje takozvanega mira in
reda.

DO VSEBINO OGLASOV NI
ODGOVORNO NE UPRAVNI-
STVO NE UREDNIŠTVO.

Dopisi.

Fly Creek, N. Y. — Pred krat-
kim sta se naselila v tukajšnjo
bližino rojaka John Ivančič in
Anton Zupavec; kupila sta si
namreč svoje farne. Prvi je pri-
šel iz Lorain, Ohio, slednji pa iz
Homer City, Pa. Obema ključem.
Pozdravljena kot neodvisna go-
spodarja, želeč vama obilo uspe-
ha! — Kakor slišim, se je že iz-
prožila misel, da se tukajšnji ro-
jaki sestanejo ene prihodnjih ne-
delj. Pri tej priliki bi se bolj oseb-
no spoznali, pošteno razveselili in
obenen tudi v duhu se spominjati
naše stare, sedaj s krvjo prepoje-
ne domovine. — Ker smo imeli
gorak april, smo plačevali to to-
plotu s hladnim majnikom, z ju-
nijem smo dobili pa zopet krasno
rasko spomlad. — Rodoljubne
pozdrave vsem čitateljem "Glas
Naroda"! — Mihael Kramar.

Lorain, Ohio. — Delavske raz-
mere so take kakor po vsej Ame-
riki, to se pravi, da niso zanič.
Dela se le 3-4 dni na teden. Le
malo jih je, ki so kaj na boljšem.
Društvo imamo sedem, ki spadajo
k raznim Zvezam in Jednotam.
Na društvenem polju kljub sla-
bim delavskim razmeram se pre-
cej dobro napredujemo. Podru-
žnica Slovenske Lige prav dobro
uspeva, ker je med nami le malo
takih, ki trobijo v nemško-turški
rog. Tukajšnji Slovenci se zani-
majo za ameriško državljanstvo,
kar je vsekakor lepo. Slovenska
godba bo priredila 13. junija ve-
selico. Upati je, da rojaki ne bo-
do zamudili te prilike. Pozdravi!
Naročnik.

Begunci s Sahalina.

Ruski spisal V. Korolenko.

Za Glas Naroda priredi F. R. D.

I.

Moj sostanovalec je odpotoval.
Sam sem moral prenočevati v
svoji koči.
Delati nisem maral. Zlekujen v
poltemi na svojem ležišču sem se
nehote udal težkim občutkom, ki
jih navadno zbujata tišina in
urak, dočim je izginjal kratki se-
verni dan v mrzli, puhteči megli.
Skozi zamrznjena okna so uha-
jali zadnji slabotni solčni žarki.
Črna tema se je zdela, da izvira
iz vseh izbihi kotov in se plazi
po krivih stenah, ki so se navidez
ožile in stikale vrh moje glave.
Nekaj hipov sem se razločeval ob-
risne ogromne peči, ki je počivala
sredi izbe, a s prihajajočo nočjo
je ušla tudi ta moj pogledom...

Tema me je obkrožala. Samo na
treh mestih se je še malec svele-
lo — tam, kjer je zrl skozi po-
delena okna jakutsko ivje v sobo.
Ure in minute so mi minevale
neopazeno in komaj sem se mogel
zavedati, kako me je obšlo ono
usodepolno čustvo žalosti in oto-
žnega hrepenja, kako me je "tu-
jina" sovražno obvelala s svojim
hladom in neprijaznostjo, kako so
se dvigale v moji razgreti domi-
sljiti one brezkončne, neznane da-
ljine — gore, gozdovi, brezmejne
stepe — ki so me ločile od vsega,
akr mi je bilo ljubo in drago in —
izgubljeno, ki me je pa vendar še
vedno vabilo k sebi.

Zdaj se je pojavilo v komaj
vidni dalji, v medtem blešku že
skoro ugašajočega upanja. In za-
trta, a še ne premagana bol, ki se
je skrivala v najzadnjem kotu
srea, se je počasi priplazila, drz-
no dvigajoč glavo, da mi v obkro-
žujoči me tišini, v neprodimi te-
mi, zasepeče strašne, usodne be-
sede: "Za vedno si v tem grobu,
živ pokopan, za vedno!"

Komaj slišno evljenje, ki je
prihajalo s ploščate strehe skozi
pečno cev v izbo, me je zdramilo
iz močnega težkega razmišljanja.
Moj umni prijatelj je bil zvesti
pes Cerber, ki je tresoč se od mra-
za vstrajal na svojem mestu ter
vpraševal zdaj, kaj je z menoj in
zakaj nisem zakuril peči.

Stresnil sem se, ker sem čutil,
da bom podlegel v boju s temo in
mrakom ter sem segel po onem
sredstvu, ki mi je bilo najbližje.
To sredstvo — pravi bog vsake
sibirske kočice — je ogenj.

Jakuti ne prekinajo skozi celo
zimo s kurjenjem svojih koč ter
nimajo zato nikakih priprav za
zapiranje pečnih cevi. Mi pa smo
jo imeli. Odpirala se je zunaj in
sem moral v ta namen vedno sple-
zati na ploščato streho kočice.

Splezal sem na streho, s katere
se je videlo po celi dolinici, vse

obrobjeno s hribi. Raz strehe se
je videlo drugače lučke, ki so pro-
micale skozi okna jakutskih koč,
v katerih so bivali potomci ru-
skih naseljencev in tatarski pre-
ganeči. Danes pa je ovijala vse
gosta siva megla, ki je mrzlo in
težko visela nad zemljo in zakri-
vala prost razgled. Samo daleč
gori v daljavi je medlo odsevala
zvezda, ki se ji je posrečilo pre-
dreti ta mrzli omot s svojim žar-
jenjem.

Vseokrog brezšumna tišina....
Skalnati breg reke, siromašne ko-
še naselbine, mala cerkvice, glad-
ka smežna odeja polja, temni
gozdni rob — vse se je potopilo
v tem brezbrežnem meglenem
morju. Streha moje kolibe, na ka-
teri sem stal, s svojim surovo ob-
delanim glinastim dimnikom, ob
mojih nogah zlekujen pes — vse
to se je zdelo kakor otok v pro-
stranem, brezkončnem, nepregled-
nem oceanu. Daleč naokrog nič
glasu, vse mrzlo in skrivnostno
prikazensko. — Molče in grozeče
je tiščala noč na zemljo...

Cerber je potihoma evlil. Ubo-
gi živali gotovo tudi ni prišlo v
tem neznanskem mraku; stiskala
se je k meni in napeto poslušajoč
strmelala pazljivo v temno, sivo
temo.

Zdaj je napel ušesa in zaim-
ral. Prislutil sem, Sprva je bilo
vse tiho in mirno kakor prej, po-
tem se je oglasilo skozi tišino, ko-
maj slišno — potem še enkrat in
zopet. Skozi mrzli zrak se je sla-
bo slišal peket konjskih kopit še
daleč zunaj na polju.

Premišljujoč o samotnem jez-
decu, ki je moral biti, sodeč po
slabem konjskem peketu, odda-
ljen še kake dvesto vrst od naše na-
selbine, sem hitel po posevnem zi-
dni doli v svojo kočico. Cerber mi je
sledil ter lajal v smer, od koder
je prihajal konjski peket.

Kmalu je zaplapolalo prižgano
poleno v peči. Takoj se je tudi
spremenila notranjost mojega
stanovanja. V inace tihojti koči
se je razlegalo veselo prasketan-
je. Sto in sto ognjenih jezicov se
je igralo v peči, lizalo in ovi-
jalo polena in jih objemalo. Ne-
kak živega je prišlo v sobo in na-
polnilo vse kotiče z nekakim raz-
posajenim šumom.

Nič več se nisem počutil osam-
ljenega. Vse okrog mene se je
zdelo živo, zdelo se je, da se gib-
lje in pleše. Stekla v oknih so se
spreminjala v tisočeri barvah in
so odsvitala v sebi žarenje plame-
na. Veselila me je misel, da se
blešči moja kočica v nočni temi na
daleč naokoli in sipa iz sebe ka-
kor mal ognjenik tisočere iskre,
ki plešejo potem po zraku, dokler
ne izginejo v belem dimu.

Cerber je legel nasproti peči na
tla ter zrl napeto in nepremično,
kakor bela prikazen, v plamen.
Samo včasih je krenil z glavjo
proti meni in v njegovih pamet-
nih očeh sem čital hvalenost in
zvestobo. Zunaj so odmevali težki
koraki, toda Cerber je ostal mi-
ren — vedel je, da so bili to naši
konji, ki so pod streho neke po-
vešenih glav zmurzovali.

Mahoma se je pa pes nezado-
voljno obrnil ter se zagnal k vr-
tom. Spustil sem ga ven in dočim
je lajal na svojem čvarkem me-
stu, sem gledal ven na dvorišče.
Onega samotnega potnika, koje-
ga bližanje sem čul poprej v no-
ni tišini, je privabil moj veseli o-
genj. Ravno je odpiral lesa, da bi
spustil notri svojega osedlanega
in obloženega konja.

Nobenega znanca nisem prič-
koval. Kak Jakut mi težko prišel
tako pozno v naselbino, in če bi
prišel, bi se gotovo oglašil pri ka-
kem prijatelju in ne pri tujem.

"Potem pa mora biti gotovo
kak naseljenec", sem premišljal.
Druge čase se takega obiska go-
tovo ne bi veselil, zdaj pa mi je
bil živ človek zelo dobrodošel.

Vedel sem, da bo prasketajoči
ogjenj pogasnil, da bodo izginili
modri plamenčki... Potem pa bi
vladala v sobi zopet ona tišina in
tema in v mojem srcu bi se zopet
naselilo ono otožno hrepenenje. V
peči bi mi kazalo kvečjemu sla-
botno tlenje pod pepelom, potem
pa bi tudi to minilo, umrlo. Zopet
bi bil sam — sam-samec skozi
celo dolgo, hrepenenje vzbujajo-
čo, brezkončno noč...

Na to, da bi moral morda pre-
biti noč s človekom, ki je njegova
preteklost oškropljena s krvjo,
sploh nisem mislil. Sibirija nas
učí, da vidimo tudi v morilec člo-
veka. Morilec vendar ne mori ve-
dno; živi in čuti ravno tako ka-
kor vsi drugi, — med drugim go-
tovo tudi hvalenost do onega, ki
ga sprejme v mrzli noči k sebi v
kočo.

Težka, s konjsko kožo prevle-
čena vrata kočice so se odprla. Z
dvorišča je udrl v izbo oblak so-
parie in k peči je stopil tujec —
mož visoke rasti in širokih prsi.
Na prvi pogled se je moglo opa-
ziti, da ni bil Jakut, dasiravno je
imel na sebi jakutsko obleko. Na
nogah je imel čevlje iz bleščeče
bele konjske kože. Širok jakutski
kaftan se mu je gubal na plečih,
vrat in glava pa sta mu bila ovita
s šalom, kojega konci so bili pre-
vezani okrog bokov.

II.

Tujec se približa peči in prične
nerodno razvezovati s svojimi
premrlihi prsti vozal na svojem
šalu. Ko se je tega znebil, sem
ugledal mladostno svež, od mraza
precej zarbel obraz komaj tride-
setletnega moža. Njegove surove,
toda vendar značilne poteze so
imale poseben izraz, ki sem ga o-
pazoval včasih na obrazih are-
stantovskih paznikov in sploh ta-
kih ljudi, ki so navajeni uživati
spoštovanje in vzbujati strah, ki
pa se morajo kljub temu paziti.
Njegove črne, izrazite oči so me
tale kratke, prodirajoče poglede.

Spodnji del obraza mu je štrlel
nekoliko naprej, kar je svedočilo
strastno naravo, vendar se je
"potepuh" — kajti, da je to, sem
po nekoliko znamenjih takoj spo-
znal — gotovo naučil brzdati se
in zadržavati. Samo lahno trese-
nje spodnje ustnice in nervozno
miganje mišije je pričalo o not-
ranjem nemiru in skritem boju.

Utrujenost, nočni mraz, morda
tudi čuvstvo hrepenja, ki je
navdajalo samotnega potnika na
njegovem nočnem potovanju, mu
je nekoliko omililo surove obraz-
ne poteze ter mu utisnilo nekaj
izraz trpljenja, kar je harmoni-
zalo z mojim današnjim razpolo-
ženjem. Nakrat sem občutil ne-
kako sočutje do svojega gosta, ki
je, ne da bi odločil svoje vrhnje
obleke, naslonil svojo roko na peč
ter pogledal iz žepa pipico.

"Dober večer, gospod!" je re-
kel, ko je čistil svojo pipo ter me
medtem pazljivo ogledoval.

"Dober večer!" sem mu odvr-
nil ter tudi opazoval tujčovo po-
stavo.

"Oprostite mi pač morate, da
sem se tako neuporabno oglašil pri-
vas. Hotel sem se samo malo o-
greti in pokaditi pipo tobaka, po-
tem grem zopet dalje; kake dve
vrsti od tukaj imam znanca, ki me
vedno sprejme."

V njegovem glasu se je slišalo
kakor zdržavanje človeka, ki ni
rad usiljiv. Ko je govoril, me je
nakrat in pazljivo ošinil par-
krat s svojimi pogledi, kakor bi
hotel počakati mojega odgovora,
da uravna po tem svoje nadaljno
obnašanje.

"Kakor ti z menoj, tako bom
jaz s teboj", se je zdela, da go-
vorijo njegovi mrzli prodirajoči po-
gledi.

"Kdo ste? Kako se imenuje-
te?" sem ga vprašal.

"Jaz? Ime mi je Bagilaj, — to
se pravi tako me tu nazivljejo, —
moje pravo ime pa je Vasilij. Mo-
goče ste slišali — iz Bagilaj-
skega distrikta."

"Izza Urala? Potepuh?"

Čez tujčev obraz je šinil komaj
viden smehljivi zadovoljstva.

"Da, oni! Potem ste torej že
čuli o meni?"

"Da, od N.; saj ste stanovali
blizu njega!"

"Da, gospod N. me pozna."

"Me veseli, ostanite čez noč pri
meni in domači se napravite, kar
ostanite. Poleg tega sem tudi
sam. Razpravite, medtem pa bom
skuhal čaj."

Potepuh je pozivu rad sledil.

"Hvala, gospod! Če me že po-
vabite, bom pa ostal. Samo vreče
bom še snel s sedla in prinesel ne-
kaj stvari v sobo. Sicer je moj
konj znotraj na dvorišču, vendar
je boljše tako. Ljudstvo je tu pre-
meteno, posebno še Tataři."

Stopil je ven in prišel takoj na-
zaj z dvema vrečama. Odpel je
jeremena ter izločil svoje stvari:
kos zmurnjenega masla, zmurnje-
nega mleka in nekaj ducatov jaje
ter drugo. Nekaj je zložil na po-
lico na steni, drugo pa je nesel v
predizbo na mrzlo. Nato je odlo-
žil kaftan in kožuh ter ostal v
svoji rdeči srajci in hlačah; sedel
je meni nasproti k ognju.

"Da, gospod", je rekel ter se
smehljaj, "resnico vam hočem po-
vedati: jezdil sem mimo vaših
vrat ter si mislil: kaj me res ne
bi hotel vzeti pod streho? Prav
dobro vem, da jih je mnogo naših
takšnih, da nečijo nobenega spre-
jeti. Jaz nisem tak — to lahko
trdim. Saj ste tudi vi rekli, da ste
slišali o meni."

"Da, čul sem o vas."

"No, vidite, ne da bi se hvalil,
lahko rečem: pošteno in pravično
živim; imam kravo in vola v hle-
cu in enega konja; svoje polje ob-
delam in senožeht..."

Vse to je govoril v nekem po-
sebnem tonu, premišljeno, ter je
gledal v neko točko. Pri zadnjih
besedah se mi je zdelo, kakor bi
sam mislil: "Saj je tudi res tako,
kakor pravim!"

"Da", je nadaljeval, "delam.
Tako, kakor nam je ukazano po
božjih postavah. No, zdi se mi, da
je tudi boljše, kakor krasti in ubi-
jati. Da takoj povem primer: Po-
noči jezdim mimo vaše kočice, vi-
dim ogenj, vstopim ter sem takoj
priprazen sprejeti; to moram znati
ceniti — mar ne?"

"Vsekakor", sem odvrnil, dasi
je potepuh pravzaprav bolj s se-
boj govoril, da se sam prepriča o
vrlih svojega življenja.

(Pride še.)

Raznoterosti.

—

Grof Tisza in volilna pravica.

V ogrskem zboru je opozicija
predlagala, da naj se podeli voja-
kom na bojišču volilno pravico.
Če morajo vojaki žrtvovati za dr-
žavo življenje, naj imajo vsaj
pravico in možnost soditi o poli-
tiki in sestavi te države. Tako je
mislila opozicija. Tega mnenja pa
ni bil grof Tisza. Dejal je, da ni
po njegovem nazoru volilna pra-
vica nikaka nagrada za vojake ter
da bi bila po njegovem mnenju
uvedba volilne pravice prava na-
rodna nesreča. Bravo Tisza! Le
pazite na to, kar se bo zgodilo!
Ali misli ta ošabi grof, da se bo-
do povrnil iz strelskih jarkov le
kroki in udani možje? Vojna bo
marsikaj izpremenila.

Zadnje razprave v ogrskem dr-
žavnem zboru se je udeležil tudi
slovaški poslanec Ferdinand Juriga.
"Slovaški Dnevnik" v Bu-
dimpešti je prijavil ta govor po
stenografičnem zapisniku. Juriga
je govoril o žrtvah, ki jih v seda-
nji vojni doprinese slovaški na-
rod za skupno monarhijo in za
ogrsko domovino, ter je dejal, da
zaslužijo Slovaki, da se jim to po-
vrne. Ko je Juriga končal, je Ti-
za izjavil: Slavna zbornica! Ni-
sem hotel prekiniti govora gospo-
da poslance, toda da bi ne nastala
nesporazumljenja, sem prisiljen
omeniti, da se je gospod poslanec,
če sem ga prav razumel, nekoliko-
krat imenoval poslanca slovaške
naroda. Dovoljujem si konsta-
tirati, da so v tej zbornici razen
hrvatskih poslancev samo ogrski
(madžarski) poslanci. (Klici: Ta-
ko je!) Tako se postopa z narod-
nostmi v vojnem času, kaj bo šele
v mirnem! Živela avstro-madžar-
ska svoboda, enakopravnost in
bratstvo!

Goljufi liferanti.

Budimpeštanska policija je pri-
čela preiskavo proti nekemu tr-
govcu s kavinimi konzervami in
nekemu tovarnarju iz Karlova.
Oba sta ogoljufala vojaško upra-
vo za mnogo tisoč kron s tem, da
sta dobavljala konzerve, ki niso
imale predpisane težej.

**Izmena nemškega in italijanskega
blaga?**

"Neue Freie Presse" poroča:
Genovska "Tribuna" poroča iz
Rima, da se je med skupino nem-
ških trgovcev dosegel sporazum
in sta se oba kontrahenta zaveza-
la k medsebojni izmeni blaga v
vrednosti več milijonov.

**Blaznež napadel romunsko kralji-
co.**

Romunsko kraljico, ki je pred
kratkim obiskala bukaške blaz-
neže, je v delavnici za mlađoletne
blazneže napadel neki blaznež, ki
je hotel objeti in poljubiti. Kralji-
ca se je z vsemi silami branila
ter se nato onesvestila. Blaznež jo
je tako močno držal, da jo je ko-
maj rešilo deset strežajev.

Dobernič o nalogi Nemcev.

"Neues Wiener Tagblatt" po-
roča iz Inomosta: Tu se je vršilo
posvetovanje nemško-nacionalne-
ga deželnega strankarskega vod-
stva za Tirolsko pod predsed-
stvom poslance dr. Erlerja, kate-
rega se je udeležil tudi poslanec
Dobernič. Poslanec Dobernič je
govoril o različnih vprašanjih se-
danosti in bodočnosti ter rekel
med drugim:

"Čeprav so avstrijskim poslan-
cem sedaj usta nekako zaprta, se
vendar ne smejo dati ovirati, da
zastopajo dvojne velikih nalog,
kjer in koder morejo:

1. Za trajno okrepitev držav-

nega čuta in za korenito preosno-
vo notranjih razmer.

2. Za kolikor mogoče tesno go-
spodarsko zblizanje avstro-ogrske
monarhije z Nemčijo, pa le proti
brezpogojni ohranitvi državne sa-
mostojnosti.

V prvi vrsti imajo Nemci nalo-
go, da sodelujejo pri tej nalogi.
Rešitev je mogoča le, če Nemci
opuste v tem času vsako strankar-
stvo in se zedinijo v eno veliko
nemško-avstrijsko ljudsko skupi-
no."

"Neue Freie Presse" pristav-
lja temu poročilu še: "O izjava-
njih poslance Doberniča se je
vnela živahna debata. Enoglasno
so sklenili, da razvijejo na teme-
lju programa, kakor ga je začet-
ljal poslanec Dobernič, živahno
agitacijo v posameznih delih de-
žele."

Ukrajene menice.

V Sztamru na Ogrskem je ne-
znan zlikovec v sodnem posloplju
ukradel snopič protestiranih me-
nic, glasečih se na več kakor sto-
tisoč kron. Lastnik menic toži zdaj
erar na povračilo škode.

Zaplenjenje danskega parnika.

Kodanj, Dansko, 2. junija. —
Danski parnik "Ajax", s premo-
gom na krovu, ki se je nahajal na
poti iz Škotske v Koge, je med
potem ustavil neki nemški torped-
ni čoln rušilec ter ga prevedel v
neko nemško pristanišče.

Požar v Vancouver.

Pri velikem požaru, ki je iz-
bruhnil v Vancouver, B. C., Ca-
nada, je bil ubit en mož in pet
drugih jih je bilo ranjenih. Po-
vzročena škoda znaša \$200.000.

Cestne železnice v Petrogradu

so z dnem 14. aprila deloma usta-
vile svoj promet in sicer radi po-
manjkanja premoga.

Vilov konzul o Wilsonovi noti.

El Paso, Tex., 2. junija. — Fran-
cisco McManus, tukajšnji Vilov
konzul je rekel:

Na fronti.

Brat kaplana E. Siminea pri sv. Petru v Ljubljani Konrad Simnie, praporščak pri 17. pešpolku, piše z bojišča dne 18. aprila med drugim:

Ne bo brez posledic.

Kdor je toliko časa v vojni kakor jaz, — mislim seveda na tiste, ki so v fronti in ne za njo — bo gotovo odnesel kakke posledice in vplive iz nje. Jaz sem na primer postal silno pozabljen in mnogokrat zelo raztresen. Ako mi kdo pove ime kakakega kraja, ga navadno v petih minutah pozabim. Celo imena častnikov, ki so padli ali so bili ujeti, se ne morem vseh spomniti.

Najhujši so bili prvi dnevi pri Golgori, potem na gori Turkičee, kjer smo dva dni ležali v jarkih in je ruska artilerija neprestano obstreljevala naša križja, ter končno pri Grodeku. Napetost živcev v topniškem ognju, ako je namenjen naravnost tvojim križjem, in levi je že vse ranjeno, na desni vidiš leži mrtve in ranjene. Vsak hip pričakuješ, da trešči tudi v tvoj okop, in če to traja cel dan kakor v prvih bitkah, si zvečer popolnoma zdelan in napolnjen; žaja, ki te muči v takih napetih urah, je naravnost strašna.

Pozicijski boj.

Po mnogih velikih bojih, ki jih o priliki podrobneje opisem, smo se zakopali na nekem predkarpatskem gričevju in vodimo od 1. marea naprej takomenovani pozicijski boj. To se pravi: obe stranki sta se zakopali druga nasproti drugi, utrdili postojanke kolikor najbolj mogoče in jih napravili nepristopne. Sedaj čakamo na ruski napad. Naše postojanke so kakor trdnjave. Ko so se Rusi približali našim gričem, se par dni niso pokazali iz gozda, marveč so le previdno opazovali. Ponocni pa so se pomikali bliže in bliže. Vsako noč je nastal kak nov jarek pred nami. Tako so brez boja prodli do potoka, ki teče med obema strankama, in se nam približali na 600 do 2000 korakov. Tega seveda nismo mogli preprečiti, ker ponocni se ni nič videlo, in se jarki lahko nemoteno kopljejo.

Sedaj se gledamo ko pes in mačka že poldrugi mesec. Rusi so med tem časom že večkrat poizkusili prodreti našo črto na obeh krilih, a so bili vedno odbiti. Mi kakor Rusi smo postavili svoje topove na skritih krajih, odkoder se vsak dan oglašajo; posebn pa naša artilerija prav pridno strelja na razne objekte in točke, kjer se domneva, da je kak večji oddelek

Odgovor na zagovor

vsem, po mojem dopisu v 'G. N.', prizadetim v La Salle, Ill.

Na vašo vseskozi lažljivo zavito klobaso v Glasilu S. N. P. J. št. 20, sicer ni vredno odgovarjati zaradi tukajšnje slovenske javnosti, ker ona ve, kdo ste vi, pešice združbarjev, ter ve, kdo laže, vi ali jaz.

Kar sem pisal v list G. N., je pribita resnica. Jaz ne govorim in ne dajem laž v javnost, to vejo vsi Slovenci v tej naselbini in tudi vi veste, česar pa nečete priznati zaradi zavisti in zaslepljenosti.

Ne bom podrobno pobijal vaših laži, ker bi potreboval polovico lista, za sedaj naj zadostuje le toliko:

Laž je, da mi je rdeča internacionalna prizanesla izključitev iz S. N. P. J.; resnica pa je, da se je zbal posledice.

Laž je, da me je kedaj K. S. K. J. enostavno odslovila iz svoje srede; resnica pa je, da sem tisti čas prostovoljno prenehal biti član K. S. K. J.

Neko slovo, socialisti so šele zadnji čas postali tako nesramni, da se rinejo v Kat. Jednoto in še celo v odbore, kljub temu, da se toliko strinjajo s pravili Kat. Jednote, kakor g. Kristan s papeževimi nazori.

Laž je, da je bila moja izključitev iz društva meseca marea pravilna. Dokaz je to, ker je izključitev glavni odbor S. N. P. J. vrnil društvu v navodilom za drugo bolj pravilno izključitev.

Laž je, da sem jaz prinesel v žepu protest — proti glavnemu odboru — na sejo marea meseca in ker ga nisem jaz prinesel, ga tu di nisem odnesel pod pazduho.

Laž je, da sem predlagal, da naj se protestira samo zaradi vprašanja, ako naj glavni odbor pozvame kako akcijo v pomoč Slovencev v stari domovini. Resnica pa je, da sem predlagal, da se protestira proti odboru zaradi celoga napada in zasramovanja slovenskega naroda in započete akcije za Slovensko Ligo.

Laž je, da nisem maral, da bi se vprašanje rešilo. Jaz sem vam posvetoval "izdajalci" šele potem za brnil, ko je bil zmeden predlog dan na glasovanje in odobren in ker ste mislili, da ste s tem započeto akcijo za Slovensko Ligo uničili. Sprejeti predlog je bil pa tudi tako zmeden, da večina ni drugega razumelo, kakor da S. N. P. J. daruje par desetakov v pomoč Slovencev v stari domovini.

Prej ste bili vneti za akcijo Slovenske Lige, in ste nekateri že vplačali 50c, kakor hitro ste pa dobili migljaj iz Chicago, ste ta-

koj hoteli že započeto akcijo za Slov. Ligo uničiti.

Ali vi mislite s svojimi možgani? Ne, nikdar ne! Iz Chicago si izposojujete možgane! Samo toliko ste bili neprevidezni, da ste samo enkrat prehitro sami mislili in ste bili za Slovensko Ligo. Ali ste vi značajni možje? Kakor v Chicago gojijo, tako vi plešete!

Dalje pišete: Na redni mesečni seji dne 4. aprila se čita točka iz zapisnika med drugimi tudi glede moje izključitve. Glede izključitve se je pa sklenilo, da se zadeva od strani društva zaradi miru v naselbini, prepusti glavnemu odboru.

Vi lažljivi kljukci, ali vas ni sram? Gola resnica je to: Ko pride točka radi izključitve, prečita tajnik navodilo glavnega odbora za pravilno izključitev in sicer: tožniki naj si izbere 2 porotnika in obtožene 2 in ti štirje si izvolijo še predsednika, da tako sestavljena porota odobri ali zavrne, obtožbo napram obtožencu za izključitev, v pripombo, da ako se boste tako ravnali, potem nam Komp nič ne more s tožbo. — Po- zvali ste me, da si naj izberem 2 porotnika. Jaz sem vam rekel, da za svojo osebo ne potrebujem nobenega porotnika, da v tej zadevi ne bi pripoznam popolnoma nič krivega, da pa bom, ko me boste vi obsodili, že sam skrbel za poroto. Potem ste imeli nekaj tožnikov izmed katerih se je samo en oglašil. Povedal je, da sem nekaj rekel na zadnji seji čez brate, kar pa ni bila resnica, ter sem ga takoj prijel za besedo. Klicali ste še druge tožnike, pa se ni hotel noben zglasiti. Prvi tožnik je nato rekel: Ja, če drugi nimajo nič zoper njega, jaz tudi nimam nič. Nato je nekdo predlagal, da se izključitev vrže v koš, češ, da ni noben protestiral. Nato se je splošno glasovalo, da izključitev naj roma v koš. Tako je bilo pa nič drugega!

Torej, kaj lažete da ste zadevo zaradi izključitve prepustili glavnemu odboru!

Ker je bila izključitev enostavno zavrnjena, bi bil jaz lahko še danes član S. N. P. J., če bi hotel biti. To veste vsi vi, laži-brate! Meni se ni bilo treba bati popolnoma nič glavnega odbora, ker me ni na glavni odbor, ne društvo, upalo izključiti. Torej, komu je srce padlo? Vam v hlače!

Kar se tiče "groze" od rdečkarjev, vam pa povem, da jih jaz nimam, rdečkarji pa imajo mojih 400, bodo pa pri "tajlingi" toliko manj dobili.

ZGODOVINA MESECA MAJA V SLIKAH.

1. Proces Roosevelt-Barnes se je pričel. Pralo se je umazano republikansko perilo. — 2. Nemci so potopili ameriški parnik 'Gulf-light'. Sedaj pravijo da "pomotoma". — 3. Nemci so poslali na morskno dno nadaljnjih pet nevtrajnih parnikov. — 4. Zagonetni umori otrok v New Yorku. — 5. Italijani so hoteli vojno, dočim je vlada še barantala na vse strani. — 6. Japonska je izkoristila situacijo ter stavila Kitajski nesramne zahteve. — 7. Potop parnika 'Lusitania' z ameriški potniki na krovu. — 8. Celi svet žaluje. — 9. Nemški ugled za vedno pokopan in sijajno izpravevalo izstavljeno nemški 'kulturi'. — 10. Predsednik Wilson sestavlja poslaničar na Nemčijo. — 11. Nemški cesar dolži Anglijo, dočim brodi sam do pasu v krvi nedolžnih. — 12. Nemškemu agentu Dernburgu se je zvezalo gobec. — 13. Ameriške bojne ladje so "zavzele" New York. — 14. Ameriška poslanica za Nemčijo. — 15. Nemški Amerikanci pojasnjujejo svoje stališče. Hyphen — pomišljaj. — 16. Italija razdeljena v dva tabora. — 17. Nemčija zagovarja svojo politiko s podmorskimi čolni. — 18. Predsednik Wilson inspicira ameriško brodogradnjo. — 19. Nemški poslanik zahteva svoje odtodne listine od italijanske vlade. — 20. Nov koalicijski kabinet v Angliji. — 21. Italijanski parlament se odloči za vojno. — 22. Razsodba v procesu Roosevelt-Barnes. Teddy zmaga. — 23. Italija napove Avstriji vojno in Nemčija se postavi na stran slednje. — 24. Rumunska se pripravlja na vstop v vojno. — 25. Avstrijski napad na italijanska obrežna mesta. — 26. Turški odpor v Dardanelah postaja manjši. — 27. Nov napad Zeppelinov na London. Nemci imajo povelje, naj si izberejo pri obstreljevanju kako bolnico ali zavetišče za otroke. — 28. Predsednik republike Portugalske se zahvali za mesto ter odstopi. — 29. Italijani potopili avstrijski podmorski čoln. — 30. Odgovor Nemčije na ameriško poslanico. — 31. Odgovor Amerike?

Črna vojska nekdanj in sedaj.

Še v nobeni vojni ni igrala črna vojska tako velike, da, naravnost odločilne vloge, kakor je je odmerjena v sedanjih evropskih svetovni vojni. Pretežni del čet evropskih milijonskih armad, ki se vajujejo in stoje na fronti, sestoji iz črne vojske oziroma je izšel iz vrst črnovojnikov. Le majhen odstotek brambnih sil, ki danes stoje na bojišču, pripada k onim kategorijam poklicanih branilcev, ki jih obsegajo redne čete in njihove rezerve. Vse drugo pripada dosluženi in nedosluženi črni vojski, ki se je sestavila v svrhu potrebnih dopolnitev v armadi nastalih vrzeli iz "prebranih" črnovojnikov obvezancev, ki so bili spoznani za sposobne. S tem so bili sedanje armade, ki stoje v medsebojni borbi, prave ljudske armade v polnem pomenu besede. Dosluženo, v dolgoletni šoli izvečano moštvo je v sedanjih vojni spričo potrebe, da se postavijo na bojišče velike množice domovnobrancev, po številu daleč zaostalo za hitro izvečano narodno vojsko celokupnega prebivalstva; častnika po poklicu je na bojnem polju v pretežnem številu nadomestil rezervni in črnovojniški častnik.

Kakor že uvodoma omenjeno, si je črna vojska to nesluteno važnost pridobila šele v sedanjih svetovni vojni. V prejšnjih vojnah se črna vojska (v kolikor je bila tedaj v vojujočih se državah sploh že upeljana vojaško ustrojena črna vojska in je tvorila del brambne sile) ali sploh ni upoklela ali pa le deloma, in je v zadnjem slučaju imela opravljati le etapno službo, nikakor pa ne službo na fronti. Večina črnovojnih pravilnikov vsebuje tudi izrečno določbo, da se tudi dosluženi črnovojniki ne sme uporabiti za službo na fronti izven dežele, črnovojniški obvezanec, ki ni bil vojak, pa da sploh ne pride v poštev za orožno službo na fronti. To določbo so se morale kol splošnečeta sedanjega vojne izpremeniti, ker se je le prekalno pokazala potreba, da se črna vojska uporabi kot frontna četa. Tako vidimo, da se je doslužena črna vojska ne le v Avstriji, marveč tudi v drugih vojujočih se državah takoj v prvih vojni tednih uporabila za frontno službo, in to ne samo v mejah domače države, marveč tudi izven nje. In črna vojska je s svo-

jo sposobnostjo in vrlostjo prekosila vsa pričakovanja in vse nade, ki so se stavile vanjo.

Avstrija ima najstarejši črnovojniški pravilnik, ki sega nazaj do leta 1511. Tudi na Ogrskem so že zgodaj imeli uvedeno splošno črnovojniško dolžnost. Razen tega so posamezna večja mesta ustanovila meščanske brambe, kakor je n. pr. ona Karola IV. v Pragi in dunajski iz leta 1529. Medtem pa, ko so ti prvi začetki najstarejših črnovojnih pravilnikov tekem časa prešli v pozabnost, so se pa v tirolski deželi potom večkratne obnovitve oddržali. Črnovojni pravilnik, ki je bistveno podoben modernim črnovojnim pravilnikom evropskih armad, je kot prva dobila Prusija s kabinetskim ukazom v l. 1813. Na podlagi tega ukaza so se imeli v slučaju potrebe vsi za brambo sposobni moški od 15. do 60. leta starosti vpoklicati in odzvati k brambi dežele. Ta črna vojska je imela že tudi vojaški ustroj, ker je bilo vsakih 80 do 100 mož podrejenih vodstvu stotnika, vsakih 40 do 50 jezdecev pa vodstvu ritmistrja. Uniforme niso imeli, le častniki so imeli na rokavih črnebole znake. Uporabila se je ta črna vojska l. 1813, le v nekaterih delih Slezije. Šele l. 1814 se je črna vojska priključila državni brambni sili kot njen stalni del in določila obveznost na starost od 17. do 50. leta. Zadnji korak k ustanovitvi črne vojske v smislu, kakor je bila v veljavi do izbruha sedanje svetovne vojne v večini evropskih držav, se je storil leta 1875, ko se je vojaško organizirala. Obenem se je postavila pod varstvo mednarodnega prava.

V Avstro-Ogrski je črna vojska obsegala doslej vse brambe sposobne moške od 19. do 42. leta, na Nemškem (od l. 1888) pa od 17. do 45. leta. Temeljem dopolnilnega zakona, ki je bil sprejet v ogrskem parlamentu, spadajo odslej v avstro-ogrski monarhiji pod črnovojno obveznost vsi moški od 18. do 50. leta, v kolikor ne pripadajo armadi in rezervi oziroma nadomestni rezervi. Na Francoskem, kjer je veljala doslej črnovojna dolžnost do 50. leta se sedaj pripravljajo, da to dolžnost raztegnejo do 60. leta starosti, kakor je že v veljavi v Srbiji. Vsa ta prizadevanja za razširjenje črnovojne dolžnosti dokazujejo, kako važno mesto zavzemajo črnovojniške čete v sedanjih svetovni vojni, ko si stoje nasproti milijonske armade.

Za vsebino oglosov ni odgovorno ne uredništvo ne upravništvo.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Tajniki:

Edward Kalish, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Rudolf Trost, 393 W. Central Park, New York, N. Y.

John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

Denar, kolikor ga podružnica sama ne potrebuje, naj blagovoljno poslati Mr. John Jager. Vsaka vplačana svota bode potrjena po blagajniku in razglašena po slovenskih listih.

Pozor! — Tajniki in blagajniki podružnice Slov. Lige!
Tem potom so prošeni vsi tajniki podružnice Sl. Lige, da nemudoma pošljejo na glavnega tajnika sledeča poročila: število članov, ime in naslov predsednika, tajnika in blagajnika, kraj podružnice ter dan ustanovitve.

Blagajnike podružnic pa prosim, da o poslanem denarju na glavnega blagajnika napravijo dva poročila in pošljejo enega na glavnega blagajnika, enega pa na glav. tajnika, da tem potom lahko vedno izkažemo natančen račun in stanje Slov. Lige.

Za vsa nadaljna pojasnila tičoč se Slov. Lige, naj se cenj. rojaki obrnejo na glav. tajnika Slov. Lige.

EDWARD KALISH, glavni tajnik.
6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Vse iztise Prvil Slovenske Lige smo poslali glavnemu tajniku Slovenske Lige, Mr. Edwardu Kalishu, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O. — Oni, ki nimajo Prvil, naj se obrnejo naravnost nanj. — Vse potrebne informacije daje glavni tajnik.

Uredništvo G. N.

Torče Skočir.

Piše: Marija Kmet.

(Konec.)

— Vidita, fanta, tako je, da tudi v samostanu ni življenje, mir in sladkost, če se človek ne vda v božjo voljo. Če ne čuti v sebi poklica za ta svetli stan, premisli, si, tri dni vama dam časa, potem odideta v božjem imenu! — Denar za vožnjo vama je preskrbim. — Smilila sta se mu fanta in vedel je, kaj je mladost. Torče in Drečeta sta se mu zahvaljevala in vsa vesela odšla.

Skočirjevi so se bili pomirili radi Torčeta. Mati je upala, da se mu dobro godi in da ostane v samostanu. Težko jim je šlo, pa starejši sin je poslal nekaj, toliko, da je Skočirka plačala v trgovini. Živeli so spet ko prej. — Nekdo je bila Skočirka sama doma, kar se odpro vrata in priteče Torče v sobo, objame mater in reče:

— Mama, sira sem vam prinesel!

Skočirka toliko, da ni omedlela.

— Ali si še živ ali mrtev? — je strahoma vprašala.

— Živ, živ, mama! Prišel sem, in tudi Drečeta je prišel.

— Za božjo voljo, kako to? — je rekal mati in gledala Torčeta.

In pripovedoval je Torče vse po vrsti, kako mu je bilo in pristavil:

— Tako slabo se mi ni godilo ne v šoli, ne pri knjigovodu in ne v trgovini.

— Pa si spet doma, — je žalostno povzdignila mati. V prsih se ji je nekaj zrenilo; sunkoma je zavzdihnila. Debeli solza je kanila na mizo. Otroci so jo videli. Gledali so to veliki materino solzo, ki se je počasi razlivala po mizi.

II.

Prešla so dolga tri leta, v katerih se je izpremenilo za Torčeta marsikaj.

Ker so Skočirjevi mlajši trije rabili vedno več in več za šolo in je postala draginja zelo velika, je šlo Skočirjevim posebno hudo. Vedno in vedno je vzdihovala in tožila Skočirka o svoji bedi starejšim otrokom. Ker se je bila najstarejša hči omožila in najstarejši sin oženil, je vzela hči mater k sebi, sin pa je preskrbel mlajšim trem potrebno. Stanovali so pri najstarejšem sinu in hodili dalje v šolo. — Tako naj bo končana ta večna mizerija, — je dejala hči, — in dom naj se razruši. S petindvajsetimi goldinarji pokojnine in petimi goldinarji dodelave za mladostne tri ni mogoe vzdržavati doma. Dobro bi bilo, da bi si zapisali v dušo to oni, ki menijo, da je revežu dovolj en krajcar za deset otrok. — Tako je govorila in Skočirka ji je morala pritrditi in razšli so se.

Torče je bil takrat pri nekem kolarskem mojstru, pa je ostal tam in je bil že dve leti sam v mestu. A tudi kolarska obrt ga ni

vzdržala; hodil je slednjič od mojstra do mojstra, tako da je nazadnje prišel v neko vas blizu mesta, kjer je bil že pol leta pri sedlarskem mojstru za vajenca. Osemnajst let je bil že star, pa je bil še vedno vajenec. Materi, bratom in sestram ni pisal, in ti niso vedeli, kje je. Takrat, ko so se ločili, je bil ves žalosten in potrt, pa je pozabil polagoma vse. Hodil je največ z Drečetom, se naučil marsikaj slabega od njega in je včasih popival cele noči. — Dom ga je le še malo zadržal. A zdaj ni imel nobenega zavetja, nobene opore, kamor bi se bil naslonil, je pa polagoma padal v o. no življenje, ki srka moč, mozeg in svežo mladost človeka. Lica so mu bila upadla, suhe prstene barve, oči vodene in globoko udrele. Njegova duša je bila še mehka in dostopna vsemu. Predobro je mislil o ljudeh, zato so ga pograbili in ga tirali v pogubo. Dober človek je dovteten za vse, tudi za greh.

Sedlarski mojster Zaletel je hotel delat večkrat drugam na dom in je vzel s seboj Torčeta. Rad ga je imel, dober fant se mu je zdel in ugovarjal ni. To pa je bilo Zaletlu bolj všeč, kakor vse drugo. Bilo je jeseni. Listje je padalo po tleh in rjavelo v dolgih pramenih, sonce je sijalo klavirno in veter je potegnil včasih preko vrhov in je zajokal. Zaletel in Torče sta delala na Selu pri Hudobivniku. V veži sta bila in vsa družina je bila krog njiju. Ličili so koruzo in pravili o hudi zimi, fantje so se pa smejali in niso shišali Hudobivnika, ki je kiel gospo in te neumne davke. Torče je vse vneto poslušal in je molčal in zrl na svoje delo. Liter mošta sta imela s Zaletlom na mizi, in včasih je potegnil Zaletel iz steklenice, da se je prav razločno videlo, kako se je veliko jabolko na goltancu premikalo gor in dol in so se slišali globoki požirki.

Reza, Hudobivnikova dekla, je od časa do časa zvedavo pogledala Torčeta. Ugajal ji je fant, rada bi bila govorila z njim; že več dni ga je gledala, pa Torče se ni prav nič zmenil za njo. Hotela pa je na vsak način priti do njega in je čakala ugodnega trenutka.

Ko so bili domači prenehali z delom in odšli, je Zaletel stopil za Hudobivnikom v sobo, da se nekaj pogovori z njim zaradi plačila. Torče je še ostal in delal dalje.

Naenkrat je začutil nekaj grokega poleg sebe. Reza je bila prišla prav tik njega, mu pogledala v obraz in se široko zasmejala. Torče je začuden pogledal in ni mogel do besede.

— Nič se ne boj, Torče, gledam te, ker tako pridno delaš, — je rekla Reza in se spet zasmejala, da so se vzbočila zdrava lica in je zablistelo dvoje isker nad njimi. Torčetu se je naenkrat zadelo, da vidi dvoje rdečih jabolk pred seboj in nehoti se je nasmehnil.

— No, saj nisi tako onegav, kakor izgledaš, — je rekla spet Reza. Ugajal ji je njegov nasmeh. — Kaj pa hočete? — je dejal Torče.

— Lej ga no, gledam te!
— Zakaj?
— Hi hi — zakaj, zakaj! — in zavrtela se je pred njim.

Torče je zardel do ušes in še niže je sklonil glavo.
Tedaj je pristopila Reza še bliže, da je Torče natančno čutil topli dih, ki mu je plal krog lice in je slišal utrip njenega srca. Silna vročina mu je stopila v glavo. — Planil je kvišku, razmahnil roke, da bi bil Rezo skoro pahnol od sebe in zbežal na cesto.

— Kakšen fant si ti, Torče, — kakšen čuden fant! — je vzkliknila Reza in obstala sredi veže. Skoro jo je bilo sram, da je držila fanta. — Kdo pa je tudi vedel, da je tako občutljiv, ko se drži kakor klada! — je zavzdihnila in odšla spat.

V Torčetu je vrela. Burno je hodil pred hišo gor in dol in se prijel za glavo. Nekaj čudnega, neznanega mu je polnilo vse telo, da sam ni vedel pravzaprav kaj hoče in kam hoče. Obstal je, se naslonil na zid in nestrpno zamahnil z roko. Pa Reza mu ni hotela izpred oči. Stresel je z glavo, da bi odpodil čudne misli, pa zaman — mučilo ga je nekaj, da vso noč ni zatisnil očesa. Drugo jutro je vstal zgodaj in hodil po dvorišču. Reza je nesla škap vode in ga pogledala s smehljajočim pogledom. Torčeta je zabolelo v senih in ga zbudilo kakor s šivanko. Vroče se je razlilo nekaj po hrbtu, potem pa ga je stresel mraz in mu je zagomazelo po vsem životu. Gledal je Rezo, bil vanjo oči ni ni mogel do nje.

Kakor priklenjen je obstal sredi dvorišča in strmel za žensko. — Sredi noči je planil kvišku, vrzel obleko nase in se splazil po stopnicah do Rezine sobice. Težko sope je prijel za ključko. Vrata so se odprla. Ni bilo zaklenjeno. Kri mu je tokla v senih, burno mu je bilo srce. Misli je, da se mu meša.

Reza je zaslišala šum. Skočila je kvišku in vprašala z drhtečim glasom: — Kdo je, kdo?
Torče je stisnil zobe in obstal. Tedaj je Reza planila iz postelje, hotela skozi vrata. A ko je v mesečni svetlobi Torčeta, je nehotela obstala. Čutila je, da je zanimala ogenj strasti v njem.

— Torče pojdi! — je rekla in pokazala proti vratom. Počasi se je pomikala proti postelji. In tisto noč je spoznal Torče novo življenje.

Glede služb se Torče ni poboljšal: vedno je menjaval mojstre, to leto le sedlarske obrti. Upal je, da postane vendar enkrat pomočnik: dve leti učenja je imel za seboj in zadnje leto je bil spet pri Zaletlu. V dvajseto leto je šel, pa ga je bilo končno sram, da je moral vedno le služiti, pa nikdar zapovedovati. In Drečeta se mu je posmehoval bolj in bolj. V resnici pa je imel Torče Drečeta rad in mu povedal vse, kar je doživel, mislil in želel. V Drečetu je videl nekaj večjega in višjega in vdanjo ga je poslušal, če mu je kaj svetoval in ga vedno ubogal.

Drečeta je zadnji čas spoznal, da pri Torčetu ni vse v redu, pozneje ga je opazoval in izpraševal in kmalu je izvedel, da je neozdravljivo bolan. Nalezel se je bil boleznijo, katere ga je bilo sram: skrival jo je kolikor je mogel, pa slednjič je vprašal Drečeta, kaj bo.

— Fant, kar v bolnico moraš! — V bolnico? Ne, ne, tako hudo pač ni! — je ves prestrašen dejal Torče.

— Ne bodi neumen! — ga je opozoril Drečeta. — Še prepozno bo, ne pa, da bi ne bilo tako hudo. Le pojdi, pa še precej pojdi! — Koliko časa pa že čutiš bolezen?

— Tako — eno leto, — je dejal potrto Torče.

Hudo je bilo Torčetu in neizrečeno ga je bilo sram. Drečeta je pa mislil: — Kako čudno, tak fant, ki ni mislil nič hudega in dober je bil, pa je nalezel tako hudo. Škoda ga je. — Vedel je, da ga bo najbrže kmalu konec in zasmilil se mu je revež.

Torče je šel v bolnico in ves o-sramočen povedal, kaj mu je. — Zdravnik ga je preiskal, zmajal z glavo in dejal sam pri sebi: — Na konec je, nobene pomoči ni več zanj. — Ležal je v posebnem oddelku, suh je bil in ločen, globoko v jamicah so mu ležale vodene in motne oči. Usmiljenke so ga pogledovale in pomilovale in nemogoče se jim je zdelo, da je ta suhi fant, ta veliki otrok, tako strašno zabredel. Torčetu je bilo dolgačas, strmel je v strop in poslušal bolnike, ki so vpili vsled bolečin, kakor bi bili zbesneli in obsedeni. Čudno je dišalo po zdravilih, in tista velika, svetla okna

so ga gledala tako svetlo in stekleno. Čutil je konec v vseh udih, in včasih je opazoval svoje dolge, suhe, koščene prste, ki so bili tako blede in modrikaste. Nič ni govoril, tudi misli ni. Le nekam je vrtalo v glavi, podile so se misli medlo in zmešano; nobene želje ni imel in nobenega upanja. Zdravnik je prihajal in odhajal, usmiljenke so se mu žalostno nasmehale. Govorile so mu o odpusčanju, dobrem bogu in nebesih, pa Torče jih ni razumel. Trudno se je nasmehnil in zamahnil z roko in zrl spet v strop. Včas ga je obiskal Drečeta in ga tožal. Nekdo ga je Torče prosil za papir in svinčnik. Pisal je Stanku, da mu je hudo in bi ga rad videl. Drečeta je oddal pismo.

Stanko je zajokal in povedal bratu in sestram, materi pa ni pisal. Obiskal pa ni Torčeta nihče izmed njih. Kje bi dobili denarja za vožnjo, ko so za najpotrebnejše komaj imeli. — In pa Torče je bil vedno čuden, najbrž mu ni tako hudo, kakor misli, — je dejal najstarejši brat in počasi so pozabili nanj.

In Torče je čakal... Bolezen se je slabšala in slabšala, bolelo je Torčeta, da je cele dneve in noči divjal. V zadnjih dneh pa se mu je zbledelo, da ni vedel, kje in zakaj leži v postelji. Govoril je o Krtni in travnikih in klical pastirje, naj mu pomagajo, da ne zabrede v močvirje. Drečeta ni več spoznal, gledal ga je topo in bulil vanj, da je bilo Drečetu sitno in se je poslovil od njega za vedno.

— Adijo, Torče! — Ta ga je pogledal, nekaj se mu je posvetilo v glavi, pokimal je in dejal: — Takole, Drečeta, — in stisnil je pesti, jih stresel in nakremžil obraz. Takoj pa se je onesvestil in globoko sopal.

Zunaj je bila mesečina in blede žarki so sijali skozi visoka okna in bele zaves v bolniško sobo, in tik Torčetu postavile je bila svetla steza srebrnih žarkov. Torčetu je bilo dobro to noč. Rahlalo je dihal in usmiljenka je neopazena zrla natančneje vanj. Potem je šla po prstih do okna, vzela rdečo svečo in molitveno knjigo. Prižgala je svečo, odprla knjigo in tiho molila. Potipala je Torčeta na čelo. Poznala je mrzli pot in vedela je za uro, ki je zadnja. Torče se je počasi sklonil, široko odprl oči in se nasmehnil. V tem trenutku je videl domačo sobo, mamo, brate in sestre, ki so sedeli ob jasličih in peli božične pesmi. Sebe ni videl.

Počasi je omahnil nazaj in umrl, tiho in brez bolečin.

— Mlad je bil in neizkušen, o Gospod, — je šepetala usmiljenka in ga prekrižala.

Dušeci klorovi plini.

Iz Pariza poročajo: Listi priobčujo daljša poročila ovidencev o zadnjem nemškem sredstvu, neke vrste strupenega plina, ki ga spušča Nemci proti francoskim pozicijam. Francozi so opazili, da se v nemških strelskih jarkih pripravlja nekaj posebnega. V strelskih jarkih so napravili Nemci posebne odprtine. Nemci so počakali na ugoden veter ter so potem iz posebnih posod z močnim pritiskom spuščali pline. Ti plini so bili, kakor se je dognalo, klorovi plini. Francoski vojniki so videli z začudenjem se valiti proti sebi gost črnkast dim, medtem ko so Nemci izrabili zmedo Francozov, zapustili strelske järke, medtem ko je artilerija z vso silo obstreljevala francoske pozicije. Najsprednejši nemški vojniki so pokrili svoj obraz z nekako masko, ki jim je omogočala prekorati brez ovir nevaren pas plinov. — Celotno francosko časopisje razpravlja o tej porabi strupenih plinov pri nemški armadi, ter trdi, da se mora samo tem plinom pripisovati, da so se zavzeli umaknili. Zaveznikom pa se je pozneje posrečilo zopet pridobiti izgubljene pozicije, tako da Nemci niso imeli nobenega uspeha. Uporaba takih sredstev je nov dokaz za barbarstvo bojevanje Nemcev. Razven tega je v protislovju z vsemi pravili bojevanja in je, kakor trdi "Agence Havas", po določilih konferenc v Haagu, ki so se odobrili tako na Dunaju kakor v Berlinu, direktno prepovedane. "Temps" se tudi pridružuje protestom drugih listov in izjavlja, da se je ta nesramna mahinacija izvršila s prevdarmom in z vsemi pripomočki nemške vede. Nekateri vojaški kritiki, tako nadpolkovnik Ronsset pozivlja v "Petit Parisien", general Berthaut pa v "Petit Journalu" francosko vlado, da naj nikar samo ne protestira, marveč uporablja tudi enaka sredstva.

K razširjenju črnovojniške dolžnosti.

Z Dunaja poročajo: Kakor se je že nedavno naznanilo, so tačas vladajoče izredne razmere dovedle do spoznanja, da je začasno razširjenje črnovojne dolžnosti neobhodno potrebno, da se z zastavo polnih moči zagotovi končnovojni uspeh. Te dni se tedaj razglase v obeh državah monarhije novi postavljeni predpisi, ki zadostej potrebi, in sicer za Avstrijo cesarska naredba, kakor tudi cesarski patent za Tirolsko in Vorarlbersko. Vse tu odredjene določbe so sestavljene tako, da dobe veljavo le za dobo sedanje vojne. Morebitna trajna nova ureditev se pridrži za poznejši čas, ko ne bodo več obstajale sedanje po vojni povzročene izredne razmere. Črnovojna dolžnost se bo torej začela z onim letom, v katerem obrambni obvezanci končajo svoje 18. leto in bo trajala do onega leta, v katerem dokončuje svoje 50. leto. Razdelitev črne vojske v dva poziva se bo tako izpremenila, da bo obsegal prvi poziv črnovojne obvezance od začeta službene dolžnosti do leta, ko dopolnijo svoje 42. leto, drugi poziv pa starejše črnovojne obvezance. Kar se tiče uporabe črne vojske v sedanji vojni, se more ob izredni potrebi, zlasti če bi v dopolnitve skupne obrambne sile in domobranstva določene rezerve in nadomestne rezerve ne zadostovale, uporabiti cela črna vojska za neobhodno potrebno dobo. Črnovojni obvezanci drugega poziva se imajo v to svrhu le izjemoma pri tегniti in porabiti za službo na fronti šele tedaj, ako so se pripadniki prvega poziva splošno že porabili za tako službo. Ravno tako se je na vsak način prizadevalo, da pridejo 18-letni šele tedaj na fronto, ako se je z ostalimi letniki prvega poziva to že preje zgodilo.

Prebiranje najmlajšega črnovojnega letnika se izvrši potom mešane komisije s čemer je dano kolikor mogoče največ jamstva za natančno preiskavo fizične sposobnosti prebirancev.

Razmere, ki pridejo po sedanjih predpisih v poštev za skrajšanje črnovojne dolžnosti, so v novi formi postavljene primerno izpremenjenim razmeram in prinašajo sedaj skrajšanje za tri leta do konca dopolnjenega 47. leta starosti. Glavni slučaj zadeva take osebe, ki so pred uveljavljenjem nove obrambne postavbe predčasno, in sicer pred vstopom v črnovojnoobvezno starost prostovoljno vstopile v skupno vojsko in katerim je § 2. 2. odstavek črnovojne postavbe v svoji dosedajni sestavi dovoljeval krajšo črnovojno obveznost.

Izpememba črnovojnih predpisov za Tirolsko in Vorarlbersko se izvrši potom zasebnega cesarskega patenta z ozirom na davni privileg teh kronovin, ki njuni deželni zakonodajni priuščajo sodelovanje pri urejanju domobranstva in strelstva. Ker ni bilo možno sklicati deželnih zborov, na drugi strani je bila pa postavljajna odredba neobhodno potrebna, se je izprememba črnovojne dolžnosti za ti kronovini odredila potom cesarskega patenta, ki na slovesen način naglašja posebnost načina in v polni meri priznava omenjeni privileg Tirolske in Vorarlberske.

Končno bodi pripomnjeno, da pritegnitev s sedanjim razširjenjem črnovojne dolžnosti nanovo ustanovljenih kategorij spričo rezerv, s katerimi razpolaga monarhija, zlasti vsled odrejenega pomenovnega prebiranja letnikov, ki so bili že sedaj podvrženi črnovojni dolžnosti, za bližnji čas ne pride v poštev.

Z ozirom na posledice, ki bi jih utegnile imeti razširjenje črnovojne dolžnosti na sedaj drugem pozivu pripadajoče letnike v gospodarskem oziru, se bo vojaška uprava trudila pri vpoklicih delavskih moči na polju kmetijstva, obrti, trgovine in industrije skrbno gledati na to, da se vzdrže ti obrati v nezmanjšani delavnosti.

V neuradnem delu "Wienerzeitung" je bilo objavljeno tole: Glasom uradnega naznanila je cesar z najvišjim odlokom z dne 1. maja 1915 odredil: Z najvišjim odlokom z dne 31. julija 1914 odrejeni sklie celokupne črne vojske se ima raztegniti tudi na aone, za katere velja cesarska odredba z dne 1. maja 1915 oziroma cesarski patent z dne 1. maja 1915 za dobo sedanje vojne.

CENIK KNJIG

katero ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—60	Ivan Resnicoljub	—20
Evangeljska zakladnica	—50	Izanami, mala Japonka	—20
Gospod usliši moje molitev	—20	Izidor, pobočni kmet	—20
z posebno velikimi črkami	\$1.00	Jama nad Dobrušo	—20
Ključ nebeskih vrat	—50	Jaromil	—20
Jezus in Marija	—40	Jeruzalemski romar	—45
Marija Varhinja	—60	Kristusovo življenje in smrt	—20
Marija Kraljica	—60	vezano	\$3.00
Marija Kraljica, elegantno	—60	Krištof Kolomb	—20
vezano	\$1.20	Križana umiljenost	—40
Pot k Bogu, v šagrin vezano	\$1.20	Kaj se je Makaru sanjalo?	—50
Rajski Glasovi	—50	Lažnjivi Kljukec	—20
Rajski Glasovi, elegantno	—90	Leban, 100 beril	—20
kost vezano	\$1.20	Lepa Vida (Cankar)	—80
Sv. Ura, elegantno vezano	\$1.20	Maksimilijan I.	—20
Sv. Ura, v slonovo kost vezano	\$1.20	Marija, hči polkova	—20
Skrbi za dušo	—60	Mati, socijalni roman.	\$1.00
Skrbi za dušo, elegantno vezano	\$1.20	Malomestne tradicije	—25
Nebesa naš dom, elegantno vezano	\$1.20	Mir Božji	—70
Vrtec nebeški	—40	Miklova Zala	—35
		Mirko Poštenjakovič	—20
		Na divjem zapadu, vez.	—60
		Na indijskih otokih	—30
		Najdenček	—20
		Na jutrovcem	—35
		Na krivih potih	—30
		Na različnih potih	—20

POUČNE KNJIVE:

Abecednik slovenski, 74 stran	—25	Narodne pripovedi, 1. 2. in 3. zvezek po	—20
Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—50	Naseljenci	—20
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—40	Na valovih južnega morja	—15
berilo prvo, vezano	—30	Nesrečnica	—25
berilo drugo, vezano	—40	Negodan a Palavanu	—20
berilo tretje, vezano	—40	Nikolaj Zrinski	—20
Cerkvena zgodovina	—70	O jetiki	—15
Dobra kuharica, vezano	\$3.00	Odkritje Amerike, vez.	—80
Domači zdravnik, vezan	—75	Pasjeglavič	\$1.00
Domači živnozdravnik	—50	Prihajač	—30
Evangelij	—40	Pregovori, prilike, reki	—25
Fizika 1. in 2. del	—45	Pri Vrbečevem Grogi	—20
Hitri računar, vezano	—40	Prst božji	—20
Navodilo za spisovanje raznih pisem	—70	Pariski zlatar	—25
Vemščina brez učitelja, 1. in 2. del po	—50	Randevouz	—25
emščina brez učitelja, 1. in 2. del, vezano	\$1.20	Revolucija na Portugalskem	—20
Občna zgodovina	\$4.00	Senila	—15
Pesmarica, nagrobnice	\$1.00	Simon Gregorčiča poezije	—45
Poljedelstvo	—50	Stanley v Afriki	—20
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	\$1.00	Strahovalci dveh kron, 2. zvezka	\$1.60
Postrežba bolnikom	—20	Sherlock Holm	—80
Pouk zaročencem, vezan	—70	3. 4. 5. in 6. zvezek po	—80
Prva nemška vladnica	—35	Sveta noč	—20
Sadereja v pogovorih	—25	Srečalovec	—20
Schimpffov nemško-slovenski slovar	\$1.20	Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	\$5.00
Schimpffov slovensko-nemški slovar	\$1.20	Stralec	—20
Slovenski pravnik	\$2.00	Sanjska knjiga, velika	—30
Slovar slovensko-nemški (Janežič-Bartel), vez.	\$2.50	Slovenski šaljičve	—35
Slovenska kuharica, vez.	\$3.00	Stiri povesti	—25
Slovenska Slovnica, vez.	\$1.25	Tegethoff	—25
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—60	Turki pred Dunajem	—30
Slovensko-angleška slovnica, vez.	\$1.00	Trije rodovi	—50
Spisovnik ljubavnih pisem	—40	Vojna na Balkanu, 13 zvez.	\$1.85
Spretna kuharica, brokir.	—80	Zlate jagode, vez.	—30
Trina v in trtoraja	—40	Zivljenjepis Simon Gregorčiča	—50
Umna živinoreja	—50	Zivljenja trnjeva pot	—30
Umni kmetovalci	—50	Znamenje štirih	—30
Zgodbe sv. pisma, vez.	—30	Za kruhom	—20
Žirovnik, narodne pesmi, 1. in 3. zvezek, vez., po	—50	Z ognjem in mečem, 7 zvez.	\$2.00

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 87, Brad-
dock, Pa.Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-
berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kan.

JOHN VOGELICH, 444—6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.

JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308—6. St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1,

Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, št. 2, Ely,

Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovence, št. 114, Ely,

Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne poli-
tivate naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe
pa na predsednika porotnega porotnega odbora.Na osebnost ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo
oziralo

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

se ne bo vrnil več k svojim doma-
čin, je Tement pred odhodom na
bojišče pisal svojim dragim ljub-
ko poslovilno pismo, v katerem je
prosil vse svoje prijatelje in na-
sprotnike odpuščanja.Kapela. Umrli je za sušico Ivan
Knez z Račkega vrha. Tudi nje-
gova žena, s katero je živel samo
eno leto v zakonu, je umrla za su-
šico.Veržej. V bolnišnici v Gradcu
je umrl za legarjem vrli mladenič
Anton Kotnik iz Veržeja, star 22
let. Služil je pri lovskem bataljo-
nu št. 20. Vsi njegovi pridnosti je
postal v kratkem času deseterik.
Na bojišče je šel takoj v začetku
vojne ter se boril do konca janu-
arja in bil nad 20krat v ognju. O-
slabljen vsled naporov, je moral v
bolnišnico v Prešov (Eperjes) na
Slovaškem, odkoder je prišel v
Gradec, kjer je končal svoje mla-
do življenje.Ljutomer. V Gornjem Krapju
je nenadoma umrla blaga kmetica
in mati Tereza Babič vsled otrp-
nenja živcev v glavi. Kakor sploh
matere v sedanjem vojnem času
je imela rajna bridke ure. V Ga-
lici in Karpatih je imela pet si-
nov in še enega zeta; izmed teh
so štirje v ruskem ujetništvu.
Pred nekaj leti ji je umrl en sin
kot trdnjavijski vojak v Pulju.
Mož ji je po dolgomu bolezni
umrl 28. maja 1910 in pozneje še
ena hčerka. Ravno pred smrtjo je
dobila pismo od sina v Karpatih,
v zadnjih vzdihih ga je držala
v roki. Na dom so ostale 3 hče-
re, dve pod in ena že nad 20 let,
in te morajo sedaj po svojih mo-
čeh oskrbovati kmetijo; orjejo in
sejejo in opravljajo same vse dru-
ga delo. — Vas Gornje Krapje
ima 14 kmetij in je 28 mož in fan-
tov pod puško.Mursko polje. Po Murskem po-
lju se na njivah vse krasno raz-
vija. Pomladno delo je večinoma
vse opravljeno; opazilo se je, da
so se v večini ženske gibale po po-
lju in ob vozovih, ker so moške in
fantje na bojišču. Drevje je v naj-
lepšem cvetju. Vinogradi so oko-
pani kakor druga leta. Ljudje ži-
vijo trezno in zmerno, štedijo s
hrano in radi prodajo to, kar je
odveč. Upamo, da se bo prebival-
stvo preživelo do nove žetve, ka-
tera se obeta vsepovsod bogata.
Teleta, kar jih je odveč, že pro-
dajajo, živa teža po K 140, jacea
1 komad po 10 v, koruza 36 K
metr. stot, oves 26 K, krompir
16 K in manj. Živine pa ljudje še
sploh nimajo volje prodajati; j-
tudi edino pametno, da jo hranijo
za prihodnosti. Opaža se, da se je
bode redilo več kakor poprej. Le
za košnjo po travnikih so ljudje
v skrbeh, ker ženske niso za ve-
liko košnjo in enako bo s košnjo
žita in pšenice.Ptuj. Pri seji okrajnega zastop-
stva dne 3. maja je načelnik Or-
nig priznal, da je poprejšnji taj-
nik Murko vzel iz blagajne 630 K,
več vsaj se mu ne more dokazati,
katera svota je pa že poravnana.
Stertal. Dne 3. maja se je po-
nesrečil neki delavec, doma z Gor.
Štajerskega. Bil je prej 3 tedne
v bolnišnici, dne 2. maja je prišel
semkaj na delo, a že drugi dan je
padel pri stavbi barake s strehe
ter se močno poškodoval.Sv. Lovrenc na Dravskem po-
lju. Odbornik Bralnega društva
in Mladeniške zveze je bil od nad-
vojvode Fran Salvatorja odliko-
van z bronasto svetinjo Rdečega
križa z vojnimi okrasom za po-
žrtvovalno delovanje kot sanitet-
ni vojak, katero službo izvršuje
že od začetka vojne na severnem
bojišču. — Pri Stertalu rastejo
krème kot gobe po dežju. Čudno
je, da nekateri niso občine sploh
nič vprašali za dovoljenje, n. pr.
Gottlich iz Maribora, štertalški
grajščak Hellin. Ptujski Hutter
je že tudi začel staviti barako za
krème; prejšnji večer se je za-
pana obvestil, da namerava sta-
viti. Potrebne nove krème niso.
Delavei tako večinoma po vaseh
stanujejo, za vojake pa se od vo-
jaške uprave uvedejo kantine, ko-
likor je potreba. Za lumparijo in
izkoriščanje ljudstva pa krème ne
bi smele biti. Po vseh drugih dr-
žavah se zdaj strogo postopa v
tem oziru in omejuje pitje opoj-
nih pijač, pri nas se vsaj naj ne
pospešuje. Časi so resni. Na Ster-
talu ne bo mogla občina izvrše-
vati nadzorstva in kaj se v takih
razmerah zaredi v takih oddalje-
nih krémah, si lahko pošten člo-
vek misli.Konjice. Mladenič Ivan Arbei-
ter v Bežini, ki je navdušen žebe-
lar, je dobil 2. maja prvi roj.Pameče pri Slov. Gradcu. Živ-
ljenje si je hotel vzeti neki tukaj-
šnji posestnik. Bil je vdan pijači.Skočil je dvakrat v vodo, pa so
ga obakrat opazili ter ga poteg-
nili iz vode. Kaj vse napravi žga-
nje in sploh vsa opojna pijača!

KOROŠKO.

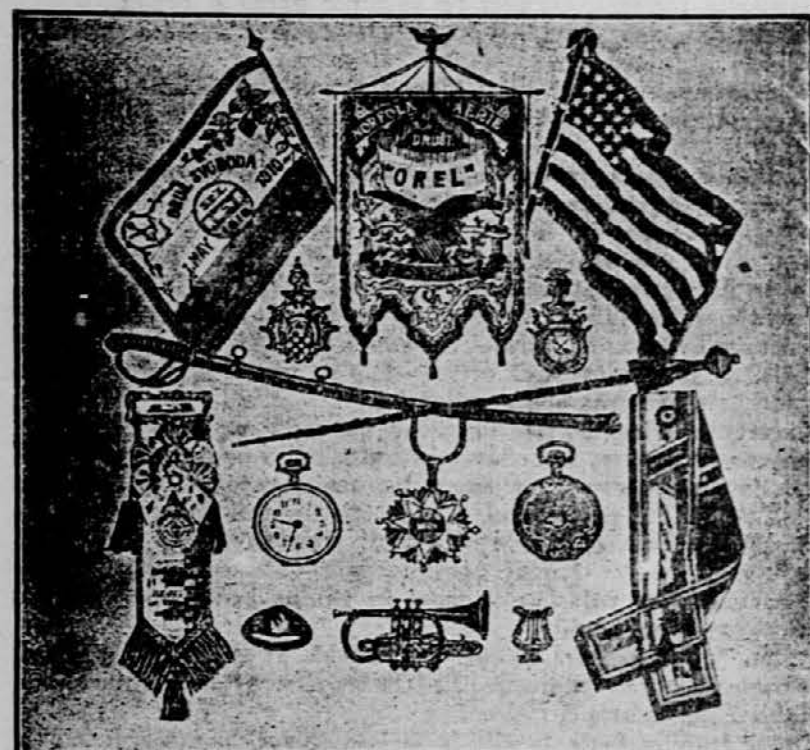
Kako se ubraniti lakote. Izku-
šen kmet-vojak v celovškem "Mi-
ru" piše sledeče: Spomladna se-
tev je deloma končana in mi, ki
smo dobili za to štirinajstredne
dopuste (nekateri manj), se vra-
čamo zopet k svojim vojaškim
oddelkom. Ker je bilo vreme še
precej ugodno, nam je večinoma
bilo mogoče dopuste dobro izra-
biti in smo vsaj najnujnejša dela
na polju dovršili in če ljubi Bog
vsjo blagoslov da in naša polja
vsjega hudega obvaruje, se nam
lakote ni treba bati. Da pa delo
na polju s setvijo ni končano, to
pač ve vsak, kdor kmetiška dela
le kolikaj pozna; posebno žens-
kam je treba še pridnih rok, ki
morajo potem, ko so iztrebile de-
teljšice in travnike, polja pridno
okopavati, trebiti plevel, saditi
peso in zelneke itd. Možki pa mo-
rajo v gozd, da napravijo drv in
stetje. Vsaak, da če stetje ni,
tudi gnoja ni, brez gnoja pa je
delo na polju zastoj, vsaj po naši
okolici velja rek: Ne seji, če gnoja
nimaš. In letos, ko mostva skoro
doma več ni, bodo morale tudi to
dovršiti povečini ženske, seveda
kolikor bo pač sploh v njih moči.
Glavno delo na polju se prične
zopet meseca junija, ki traja potem
brez prenehanja do pozne jeseni.
Zastoj je setev in ves trud, če
potem ni potrebnih moči, ki bi
mogle pridelke spravljati pravo-
časno s polja. Tu ne pride samo
žito v posev, ampak tudi vsa kr-
ma za živino, setev ajde, repe itd.
In ko smo bili v mirnem času, te-
daj še vsi doma, kako smo morali
hiteti od zore do mraka, in vsi,
otroci in starčki, žene in možje,
in niti ure nihče ni smel zamuditi,
da se je vršilo vse o pravem času.
In če bo vojna še vse poletje tra-
jala, je pač v interesu države, da
za to poklicana oblast tudi v na-
naprej posveti kmetijstvu vso
skrb, da se bo moglo delo na po-
lju v kolikor pač največ mogoče
pravočasno izvršiti. Kjer so ve-
lika posestva in bolj blizu mest ali
pa vsaj velike vasi, se bodo pač
dali za taka poljska dela ujetniki
uporabljati. Ali po raztreseni
malih kmetijah, katerih je po Ko-
roškem zelo veliko, mislimo, da
več kot polovica, ujetniki ne pri-
dejo v posev. Zato bi bilo nujno
potrebno, da bi se na take posest-
nike-vojake posebno gledalo in bi
se jim podeljevali v poletnem ča-
su, kar največ razmere dopušča-
je, ne samo enkrat štirinajst dni,
ampak po več ali manj dopusti,
vsaj tedaj, kadar nujnejša dela to
zahtevajo. Le tako bi se mogla
tudi po manjših kmetijah najnuj-
nejša dela v glavnem dovršiti.

PRIMORSKO.

Moko na Goriškem razdeljujejo
tako, da se je v Gorico prispela
moka doposlala okrajnim glav-
stvom, ta so jo pa razdelila na
občine, ki jo potem dajejo stran-
kam. — Fiziola za nasajenje je po-
slalo ministristvo precejšnjo mno-
žino in se ta fiziol oddaja brez-
plačno.Tržaški trg. Mora se priznati,
da tržaška aprovizacijska komisija,
kolikor ji pač razmere dopuščajo,
dobro skrbi za preživljanje prebi-
valstva. Prodaja krompirja na 19
krajih v mestu po 20 vin. kg se je
obnesla takoj spočetka. Že v ran-
nih urah so bile vse zaloge prazne
in morali so jih nadomestiti, ker
je krompir prav dober. Po istih
prodajalnih kakor krompir, po-
tem v prodajalnih enotnega kru-
ha in tudi drugod, koder se do-
seže sporazum, se bo prodajala
tudi koruza moka za polento, in
sicer po 68 vin. kg. Z 10 majem
so stopile v veljavo najvišje cene
za neke vrste manj finih rib. Sar-
dele n. pr. se bodo smele proda-
ti največ po 96 vin. kg.Nakup živine. Intendanca po-
veljavnosti vojne lukve v Pulju na-
znanja, da je pripravljena kupiti
od posestnikov, ki bi hoteli pro-
stovoljno zapustiti utrjeni pas, ži-
vino (konje, govedo, ovce, koze,
jagnjeta, svinje, perutnino), ka-
kor tudi krmo in hrano.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.Rada bi izvedela za naslov svoje
sestre MARJE TAVŽEL, po-
domače Rudolfova iz Rakitne
pri Borovnici. Pred štirimi leti
sta bila z možem tu v Clevelan-
du, O. Če kdo izmed rojakov ve
za nje naslov, naj ga mi blago-
volji naznaniti, ali naj se sama
javi. — Anna Tavžel, 1441 E.
55th St., Cleveland, Ohio.NEKAJ, KAR NAJ VSAK
UPOŠTEVA.Vsakega posameznika dolžnost
je, kdor želi sam sebi dobro, da
se vsestransko informira in po-
vpraša, predno kaj ukrene in se
za to odloči. Posebno priporočli-
vo pa je še za one, ki se zanimajo
za farme in zemljo ter namerava-
jo postati farmarji. Ni dovolj, da
se zanesete samo na prepričeval-
ne besede agentov ali prodajalcev
zemlje, lepe slike ter vabljive po-
pise kraja in na male muštre zem-
lje, ker na to ni za iti. Glavna
stvar pri nakupu zemlje je, da je
ista v resnici rodovitna, ne glede
na barvo zemlje. Da ni predaleč
od mesta in trga, kamor lahko
svoje pridelke prodate ter od ze-
lezniške postaje. Šole, kjer se za-
morejo vaši otroci izobraziti, tr-
govin in drugih podjetij, da imate
vse v bližini. Na vse to mora
kuce gledati, ko se odloči za na-
kup zemlje. Najpoglaviteje, na
kar pa večina rojakov ne misli,
je podnebje in vremenske spre-
membe in kako dolgo je ugodno
vreme, da pridelki rastejo in tudi
popolnoma dozorejo, da se jih za-
more pospraviti, predno jih more-
biti prezgodnji mrz uniči. Takih
vprašanj se prodajalec zemljišč in
agentje najraje izognejo ali pa
pravilno ne povejo.Ako želite tozadevno izvedeti
resničen odgovor za kraj, v kate-
rem nameravate zemljo kupiti,
lahko pišete na UNITED STATES
DEPARTMENT OF AGRICUL-
TURE, WASHINGTON, D. C., in
prositi za knjigo BULLETIN No.
5, KAKO DOBITE ZASTONJ.
Iz omenjene knjige bodele lahko
iznašli, da imamo v novi naselbi-
ni v DELTA in SCHOOL CRAFT
CO., kakor tudi v naši slovenski
naselbini v MARINETTE CO.,
WISCONSIN, kjer je že precej-
šnje število rojakov naseljenih,
OD 30 DO 40 DNI, to je skoro
EN MESEC IN POL dalje po-
letje kot v drugih krajih države
Wisconsin, kjer se tudi rojakom
zemlja v nakup ponuja. Iz tega
lahko torej sami presojate, kje
v katerem kraju in katerem Coun-
tyju bode boljše za vas, da si ze-
mljo kupite in kje zamorete boljši
in povolnejši uspeh doseči.V novi naselbini DELTA in
SCHOOL CRAFT CO., ki obstoji
iz približno 50 tisoč akrov jako
rodovitne zemlje, ki je SAMA
LEPA RAVNINA, kakor daleč
oko seže in leži ob glavni železni-
ški progi z izvrstno zvezo z vsemi
večimi mesti in trgi ter je blizu
mesta, kjer so dobre šole, cerkve,
trgovine, mlekarne, banke in dru-
gih sličnih podjetij, zamorete se-
daj kupiti jako dobro in rodovit-
no zemljo po jako nizkih cenah
z malim naplacom in na lahka
letna odplačila, tako da si zamore
vsak z malimi prihranki opomoči
do dobre in dobičkonosne far-
me ter v kratkih letih postati samo-
stojen in neviden gospodar.Upoštevajte to: Tu kupite NA-
RAVNOST OD LASTNIKOV in
ne agentov, svet v tej naselbini
je jako rodovitno, prijazen in
najpripravljeniji za uspešno far-
marijo, živinorejo in sadjerejo ter
da imamo v teh krajih skoro en
meseč in pol dalje poletje kot v
drugih delih države Wisconsin,
KAR JE DRŽAVNO DOKAZA-
NO in se lahko sami prepričate,
ter da se vam v teh krajih nudi
najboljša prilika doseči popolen
uspeh in zadovoljnost na farmi.Daljše informacije in pojasnila
glede zemlje in drugih podrobnosti
vam bode drage volje dala,
ako pišete na:GRIMMER LAND CO.,
by A. Mantel,
1286 Milwaukee Ave., Room 311,
Chicago, Ill.

Farme

v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za
farno, ne kupujte prej, dokler se ne
prepričate, kakšna prilika se vam nudi
v slovensko-hrvaški koloniji v okolici
Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kol-
onija obstaja sedaj že šesto leto ter je v
njej kupilo farme že 150 slovenskih in
hrvaških družin.Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni
tukaj, imajo razna gospodarska društva,
kojih namen je, da pospešujejo blago-
stanje in napredek slovenskih in hrva-
ških farmerjev v oni okolici. Zato je
dandanes lahko vsakemu našemu člo-
veku priti tukaj z gospodarstvom in to
s majhnim denarjem. Pišite po naš list
"Good Colonist", kjer lahko podrob-
neje štirate o teh kolonijah. Poslujemo
ga vsakemu zastoj, brez razlike, ako
želi kupiti farmo ali ne.Nalovite:
The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.Napravite
svojo prodajalno
uspešnoGotovo vedno skušate povečati svojo prodajo
— zagotoviti si odjemalce, stalne ali nestalne.
In sedaj, — ali si morete misliti kaj, kar bi
napravilo vašo prodajalno vabljivejšo kot če
je razsvetljena z elektriko?Sedaj je najboljši čas, da se vam izpolnijo
želje. Mesto da bi se poleti promet zmanjšal
kot običajno, vam bo električna luč pomagala,
da boste prodali več blaga kot ste ga dosedaj.Radi zadnjega zmanjšanja cene električnega
toka bi morali na vsak način obiskati se ta
teden najbližjo naših podružnic, kjer izveste
vse posameznosti, kako opremiti vašo proda-
jalno z elektriko.The New York Edison Company
At Your ServiceGeneral Offices: Irving Place and 15th Street
Telephone: Stuyvesant 5600Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public
424 Broadway Spring 9899 124 W 42d St Bryant 5262
126 Delancey St Orchard 1940 151 E 86th St Lenox 7780
10 Irving Pl Stuyvesant 5600 27 E 125th St Harlem 4020
362 E 149th St Melrose 3340
*Open Until Midnight
Night and Emergency Call: Madison Square 6001Kadar je kako dražje namenjeno kupiti bandero, sastav, regalje
godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privo-
stvan itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene sacene vprašate. Upranar
vas stane le 2c. pa si bodele prihranili dolarje.

Cenike, več vrst pošiljam brezplačno. Pišite poaj

IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328

TEL. CENTRAL 3596 W.

JOSEPH MARINČIČ
SLOVENSKE TRGOVINES FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMOFONI,
SREBRNINO IN ZLATNINO.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kadar potrebujete dobro uro in drugo zlatnino, budilke, sten-
ske ure, ure kukavice, Columbia gramofonske plošče različnih je-
zikov, slovenske plošče iz stare domovine, istotako gramofone ter
vse v to stroko spadajoče predmete, se obrnite na svojega rojaka,
in videli bodele, da boste boljše postreženi, kakor pri kakem tujcu.
Moje geslo je dobra postrežba. Prodajem tudi na mesečna ali te-
denska odplačila. Točno popraviljanje ur, zlatnine in gramofonov.
Vasko delo in popraviljanje je jamčeno.Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl.
Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užit-
kom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo
vpilva na človeka in obsega nebroj lepih misli....Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni
bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje-
ga časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoti pomisliti, da
se bližajo človeštvo boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil.
V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.Stajerski pisatelj Peter Kosceger piše: Sedel sem v nekem
gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z oro-
žjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko
rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju.
Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse
kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjizarna, da bo je tudi v
šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto
Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to
knjigo?Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih
kdaj bral....C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spi-
sali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....Hans Land (na shodu, kmetoval je imel leta 1896 v Berlinu):
Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom po-
nudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli znjo
križevstvom in učili vse narode....Financijski minister Dunajski je rekel v nekem svojem govo-
ru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posnetni knjigi
opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben voja-
ški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta
pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim,
da se ne bo nikdo več navedeval za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Senca meča

ROMAN IZ ČASOV NAPOLEONA I.

Angleški spisal Robert Buchanan. — Za Glas Naroda prevel G. P.

28

(Nadaljevanje).

Mislila je nadalje, da bi bilo veliko boljše, če bi se on sam izročil oblastim. Veliko jih je že šlo in s ose vrnilo iz boja. Najboljša priča je stric Derval, ki je ves pokrit z svetinjami. Nje sree ni poznalo ljubezni do Cesarja...

Sedela je tako ter prisluskovala vetru in dežju, ki je tolkel na okna. Poleg nje pa je sedela ali čepela Jannedik, koza, ljubljanka njenega sina in sedaj nje edina spremljevalka in tovarišica.

Bila je majhna soba, v kateri je sedela udova. Tla so bila prstena in pokrita s črnimi slaminicami. Na stenah je bilo razobešeno ribiško orodje.

Popoldne je bilo mrzlo in vlažno in ko je sedela tako v tišini, je lahko razločno čula zamolklo grmenje morja.

Naenkrat je Jannedik ustala ter pričela prisluskovati. Imela je prav. — Nekdo je prihajal.

Odpri se so vrata, a mati Gwenfern se sprva niti obrnila ni. Preveč je bila v zadnjem času vajena obiska sosedov in mislila je, da je eden teh. Ko pa je Jannedik, kot zadovoljna, zopet sedla na tla poleg nje, se je mati Gwenfern obrnila ter zapazila svojo nečakinjo Marcelo, ki je ravno vžela z ramen velik črn plašč, ves premočen od dežja.

Le enkrat sta se srečali od časa, ko se je zavrnil v hiši prizor, na večer žrebanja. Takrat je bila mati Gwenfern zelo ogorčena in jezna. Ko je sedaj videla Marcelo, je postala bleda in sree ji je prišlo burnejše utripati. Obrnila se je zopet nazaj k ognju.

— Jaz sem, teta Loiz, — je rekla Marcela z mirnim glasom in nežno.

Nobenega odgovora ni bilo. Udova Gwenfern je bila še vedno ogorčena na vse iz hiše Derval in tudi Marcela ni tvorila nikake izjeme.

— Nisem mogla več prenašati misli, da sedite sami tukaj in prišla sem, dasiravno se to ni dopadalo stricu Ewenu. Moj Bog, kako ste sami! Strašno je, če je celi svet proti lastnemu sinu.

Mati se je premaknila na stolu ter rekla, ne da bi se obrnila: — Se bolj strašno pa je, če nas naše lastno sorodstvo še najbolj sovraži. Slab dan je bil oni, ko je sestra Margareta poročila enega Dervalovih, kajti vi ste vsi enaki in stric Ewen je še najhujši. Kadar se poročiš, boš vedela, kaj se pravi toliko trpeti kot trpm jaz in takrat me boš pomilovala.

Marcela je obesila plašč na steno ter sedla na klop poleg udove. Slednja se je sicer nekoliko umaknila, a ni rekla ničesar. Tudi Marcela je pričela strmeti v ogenj ter čez nekaj časa nadaljevala: — Krivinci ste proti meni, teta Loiz! Jaz vas pomilujem že sedaj, oh Bog, kako vas pomilujem! Tudi stric Ewen, ki je tako žalosten in pobit, da se komaj dotakne jedi. Cela naša hiša je prav težko žalostna kot vaša, kajti Hoel in Gildas bosta morala iti in mati se ne prebota joka.

Čuden je bil pogled na te dve ženski. Prva je bila stara in siva, druga pa sveža in mlada. Sedeli sta druga poleg druge, a se nista nikdar ozrli drug drugi v lice.

Nastal je dolg molk in slišati je bilo zamolklo grmenje morja, ki se je zaletavalo v pečine ob obrežju. Konečno je rekla udova s tihim glasom:

— Po kaj si pa prišla? Kaj te je konečno prineslo sem?

— Oh teta Loiz, ali ne morete uganiti? Prišla sem vprašat za Rohana, — če je še na varnem...

Odgovor je bil kratek, trd in britek smeh.

— Tako?! — Dobro, on je še na varnem, če že hočeš ravno vedeti. Lahko greš nazaj k onim, ki so te poslali ter jim poveš to v mojem imenu. — Da, — je nadaljevala z močnejšim glasom, — jaz vem, po kaj si prišla, Marcela Derval. Hočeš namreč vedeti, kje je skrit moj ubogi otrok, da ga nato izdaš stricu Ewenu in drugim. Bedasta si in zastoj se mučiš in Bog naj te kaznuje za tvojo hudobnost, dasiravno je bila tvoja mati moje krvi.

Marcela je bila deklica visokega duha in zelo dvomljivo je, če bi kaj takega prenesla iz ust kake druge ženske. Sedaj pa je bila čudovito mirna in nežna ter je le položila svojo roko na rame tete.

— Ne govorite tako, prosim vas, za božjo voljo!

V njenem glasu je bilo nekaj, kar je zganilo udovo. Obrnila se je ter videla, da so oči Marcelle polne solz. Začudila se je, kajti znano ji je bilo, da ni Marcela iz mehkega kova.

— Marcela, kaj naj pomeni to? Zakaj se jokaš?

Glas je bil še vedno oster, obrazne poteze pa so že omilile. Marcela se je dvignila, tresoča se po celem telesu.

— Nič ne de, nič ne de! Vi mislite, da nimam nobenega srea! Dobro, jaz grem. Vi mi ne zaupate in jaz nimam noben pravice mučiti vas!

Obrnila se je, da odide. Udova pa jo je pridržala ter rekla:

— Govori, Marcela!

Marcela se ni premaknila, ter le počasi uprla pogled v lice udove.

— Potem ni Rohan nikdar govoril. Seveda, moral mi je obljubiti, da bi molčal.

— Ne razumem te!

Udova, ki je videla rdečico na licih nečakinje, pa je pričela kaj dobro razumovati.

— Jaz ljubim Rohana, teta Loiz! Nisem vedela tega do pred kratkim, a sedaj ga ljubim neizrečno in vas težko slišim govoriti o meni take stvari, — kajti on me je prosil, naj postanem njegova žena.

Udova je nalahno zakrivila. Ta izjava je samoposebi ni toliko presenetila, kajti večkrat je že slutila nekaj takega, a presenetilo jo je, da je prišla izpoved sedaj, vspricho takih razmer. Dolgo časa je pozorno gledala na Marcelo. Nato je sklonila glavo ter postala izmenoma rdeča in bleda. Konečno je rekla z veliko nežnejšim glasom kot prej: — Sedi, Marcela!

Marcela je zopet sedla na njeno stran, okrepčana in olajšana, da je bila težka izpoved pri kraju. Nato je zopet nastal dolg odmor. Udova je premišljala in sedaj ji je bilo marsikaj jasno, česar ni v preteklosti razumela. Konečno se je udova oglasila:

— Če ga ljubiš kot praviš, je čudno, da mu nisi prinesla več sreče!

Marcela je bila ginjena, kajti sama si je to že večkrat očitala.

— Čudno je res, — je rekla. — Oh, bilo je strašno zame, kajti ti molila sem za dobro srečo. In poleg tega, teta Loiz, sem storila to v najboljšem namenu. Prosil me je, naj žrebam v njegovem imenu, kajti njega ni bilo tam. Ako bi ne bilo tam nikogar njegove zlahte, bi se takoj napravilo pri njegovem imenu črn križ. Stric Ewen ga je rešil ter rekel, da je bolan. In sedaj, teta Loiz, ko bi le hotel iti! Stric Ewen je upliven človek in Rohana bi se pomilostilo...

Ako bi se le hotel takoj udati! Hoel in Gildas gresta tudi in imel bi družbo. Mi dve pa bi molile zanj noč in dan, ali ne bi, teta Loiz? Ako bi se vsaj hotel izročiti!

V tem času sta se obe ženski približali druga drugi in držali sta se za roke. Obe sta jokali. Udovi je storilo neizmerno dobro, ko je videla jokati deklico, ki je ljubila njenega sina, proti kateremu je bil celi svet. Rekla je, vsa v solzah:

— Ne, to je nemogoče!

— Ko bi ga le mogla videti ter govoriti z njim! Njega je tako težko razumeti! Oh, moj Bog, kako težko je slišati vsakega in celo otroke, da je naš Rohan bojazljiv! — Vselej mi poka sree!

— On ni bojazljiv!

— To je ravno, kar dela vse tako čudno. Jaz vem, da je pogumen, pogumnejši kot vsi ostali; in vendar ne ravna kot mož! Ko kliče Cesar svoje otroke, se on ne gane. Ko se drugi vdajajo v usodo, gre on proč. Ko se žreba njegovo številko, se skriva, — on, ki je tako močan. Kaj morem odgovoriti, če pravita Hoel in Gildas, da je bojazlivec in ko ga sramoti celo stric Ewen?

— On je tako trmoglav in mojster Arfoll mu je napolnil glavo s čudnimi idejami!

— Prav imate, — je vzkliknila Marcela požljivo. — Mojster Arfoll je kriv vsega. On je hudoben človek ter sovražnik dobrega Cesarja in celo Boga.

Tako sta govorili obe ženski, dokler ni prešla vsa hladnost med obema ter sta se popolnoma sprijaznili. Mati Gwenfern ni nikdar dvomila o tem, da je Rohan nespaneten, če se upira cesarski oblasti in dasiravno bi ga težko videla oditi v vojno, je bilo njegovo sedanje stanje še veliko bolj mučno zanj. Glede mojstra Arfolla je bila istega mnenja kot Marcela. Ona ni mogla razumeti tega izrednega človeka in večkrat je zrla nanj z nekim posebnim strahom. Zdel se ji je preveč premeten, da bi bil dober svetovalec njenemu sinu in nikdar ni šel k maši ali izpovedi. Govorilo se je celo, da je zakrivil v mladosti velike grehe. Oh, da bi njen ubogi Rohan nikdar ne srečal takega učitelja! Tako je mislila udova in slično tudi deklica ob njeni strani.

(Nadaljuje se).

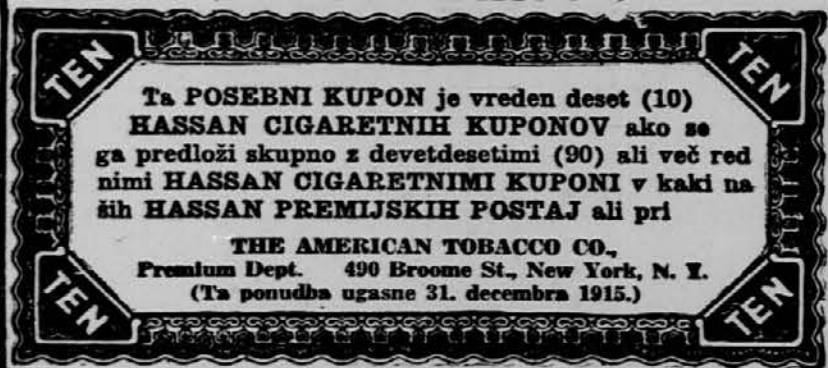
Dr. Josip V. Grahek.

EDINI SLOVENSKI ZDRAVNIK V PENNA.

Zdravim vse bolezni moških, ženske in otročje.
841 East Ohio St., [Allegheny] N. S. Pittsburg, Pa.
*Masprotil Hotel Pavilions — Kar štov. 1, 2, 3 in 4 vstopi naravno do moje hiše

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Velika vojna mapa

vojskujocih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je \$1.50.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Najmodernejša

TISKARNA

"GLAS NARODA"

Izvršuje vsakovratne tiskovine po nizkih cenah,

Delo okazno. Izvršuje prevode v druge jezike.

Unijasko organizirana.

Posebnost so društvena pravila, okretajnice, pamfleti, ceniki itd.

Vsa naročila pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI IN NAJCENEJŠI DNEVNIK.

HARMONIKE

brezno kakorvinski vrste izdelanih in popravljenih po najnižjih cenah, a daleč največje in natančnejše. V popravu harmonik vsakega polja, kar sem la nad it sem tukaj v tem podu le sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vsakega kravnika kakor vse druge harmonike ter računam po doli kakorvinski ali lahni brez dodatnih vrstanih.

JOHN WENZEL,

1017 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

Za slovenske grafofonske plošče, Columbia grafofonske, zlatino in srebrnino obrnite se name.

A. J. TERBOVEC,

Frontenac, Kans.

(7-11 v sob)

Za en dolar

dobite dnevnik "Glas Naroda" SKOZI ŠTIRI MESECE.

"Glas Naroda" izhaja v šestih dneh na 30 straneh. V njem najdete važnejše vesti vsakega dne, vesti iz stare domovine in zanimive povesti.

Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"Thi Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvjetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostila.

Daje se informacije v naravnih jazijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT

(State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 28 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo svečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zraščajo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brado in nebo odpadati in ne osiveli. Revmatizem, kostihol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim, rane, opekline, bule, ture, krasne in grunte, potne noge, kurje oči, bradavice, ozeblino v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pošite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1092 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 104 pri 134 palca velika.

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi semljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s so-delovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

Compagnie Generale Transatlantique

(Francoska parobrodna družba.)

Direktna črta do Havre, Pariza, Svico, in mesta in Ljubljano

Postni parniki na:
"LA SAVOIE" na dva vikla
"LA LOIRE" na dva vikla
"LA FRANCE" na dva vikla

Postni parniki na:

"Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara"

Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK

corner Pearl St., Obesbrough Building.

Postni parniki odplujejo vedno ob sredah in pristanikih Cleveland, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljke tudi sada, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljke v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$16.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.